

**GENERALITAT
VALENCIANA**

MEMÒRIA GESTIÓ ANUAL 2019
PARC NATURAL DE LA SERRA D'IRTA
I RESERVA NATURAL MARINA D'IRTA

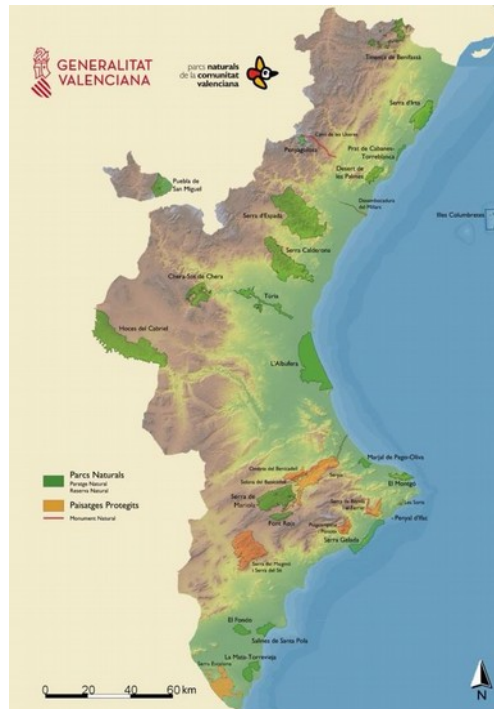
I. INTRODUCCIÓ	4
1.1.- Mapa general dels Espais Naturals Protegits	
1.2.- Descripció general del Parc Natural	
1.3.- Municipis del Parc Natural	
1.4.- Normativa	
1.5.- Figures de protecció	
1.6.- Organigrama dels Serveis Centrals de la Conselleria	
1.7.- Personal del Parc Natural	
1.8.- Composició de la Junta Rectora	
2.OBJECTIUS	10
3. PLA DE PREVENCIÓ D'INCENDIS FORESTALS	11
3.1.- Dades d'incendis en 2019	
3.2.- Pla bàsic d'actuacions	
3.2.1.- Manteniment d'infraestructures	
3.3.- Pla de vigilància d'Incendis Forestals	
3.3.1.- Mitjans de vigilància mòbil	
3.3.2.-Mitjans de vigilància fixos	
3.4.- Revisió del Pla de Prevenció d'Incendis Forestals	
3.5.- Servei de Gestió de Biomassa Residual Agrícola	
4. PLANIFICACIÓ I GESTIÓ PER A LA CONSERVACIÓ	18
4.1.- Conservació de Flora	
4.1.1.- Microreserves de flora	
4.1.2.- Plantacions	
4.1.3.- Erradicació d'espècies al·lòctones invasores	
4.2.- Conservació de Fauna	
4.2.1.- Captació, adequació i millora de punts d'aigua. "Triops"	
4.3.- Conservació d'Hàbitats	
4.3.1.- Tractaments fitosanitaris	
4.3.2.- Celebració de la "Setmana de la Biodiversitat"	
4.3.3.- Reserva Natural Marina i d'Interés Pesquer	
4.4.- Treballs de conservació i manteniment del Parc Natural	
4.4.1.- Tractament de la vegetació	
4.4.2.- Adequació d'itineraris, camins i sengles	
4.4.3.- Àrees d'ús públic	
4.4.4.- Manteniment d'infraestructures i instal·lacions	
4.4.5.- Plantacions	
4.4.6.- Adequació de punts d'aigua	
4.4.7.- Uns altres	
5. PLANIFICACIÓ I GESTIÓ PER A LA INTEGRACIÓ SOCIOECONÒMICA	29
5.1.- Programa de Comunicació i Divulgació	
5.1.1.- Projecte "Descobreix el Parc Natural de la Serra d'Irta"	
5.1.1.1.- Itineraris temàtics guiats	
5.1.1.2.- Jornades de sensibilització	
5.1.1.3.- Tallers	

5.1.2.- Projecte "Per una serra més neta"	
5.1.2.1.- Campanya de comunicació i sensibilització	
5.1.3.- Llocs informatius itinerants	
5.1.3.1.- Fires i exposicions	
5.1.4.- Butlletí informatiu del parc natural "Al Marge"	
5.1.5.- Pàgina Web	
5.1.6.- Xarxes socials	
5.1.7.- Aparicions en mitjans de comunicació i presentacions	
5.2.- Programa d'Educació Ambiental	
5.2.1.- Projecte Activitats d'Educació Ambiental per a escolars de Primària	
5.2.2.- Projecte Activitats d'Educació Ambiental per a E.S.O i Batxiller "Mira al teu al voltant"	
5.3.-Programa de Desenvolupament Socioeconòmic del Parc Natural	
5.3.1.- Marca Parcs Naturals de la Comunitat Valenciana	
5.4.- Planificació i gestió de l'ús públic	
5.4.1.-Programa d'atenció al visitant i rutes	
5.4.1.1.- Servei d'atenció al visitant i relació de visites	
5.4.1.2.- Punts d'Informació Col·laboradors (PIC) dels Parcs Naturals de la Comunitat Valenciana.	
5.5.- Anàlisi dels resultats i conclusions generals del programa	
6. DIRECCIÓ I GESTIÓ ADMINISTRATIVA	45
6.1.- Reunions	
6.2.- Gestió administrativa	
6.2.1.- Consultes	
6.2.2.- Notificacions visites organitzades	
6.2.3.- Informes	
6.2.4.- Intervencions dels Agents mediambientals al parc natural	
7. FORMACIÓ	49
7.1.- Reunions	
7.2.- Formació interna	
7.3.- Pràctiques	
8. RESUM ECONÓMIC	49
8.1.- Inversions anualitat 2019.	
9. EVALUACIÓ I PROPOSTES DE GESTIÓ	50
9.1.- Evaluació de les propostes de gestió per l'any 2019	
9.2.- Propostes de gestió per l'any 2020	
10. ANNEXOS	53
10.1.- Informe actuacions Brigada Xarxa Natura 2000	
10.2.- Informe actuacions Unitat Control de Plagues	
10.3.- Memòria intervencions dels Agents mediambientals.	

1.- INTRODUCCIÓ

1.1.- Mapa general dels Espais Naturals Protegits de la Comunitat Valenciana

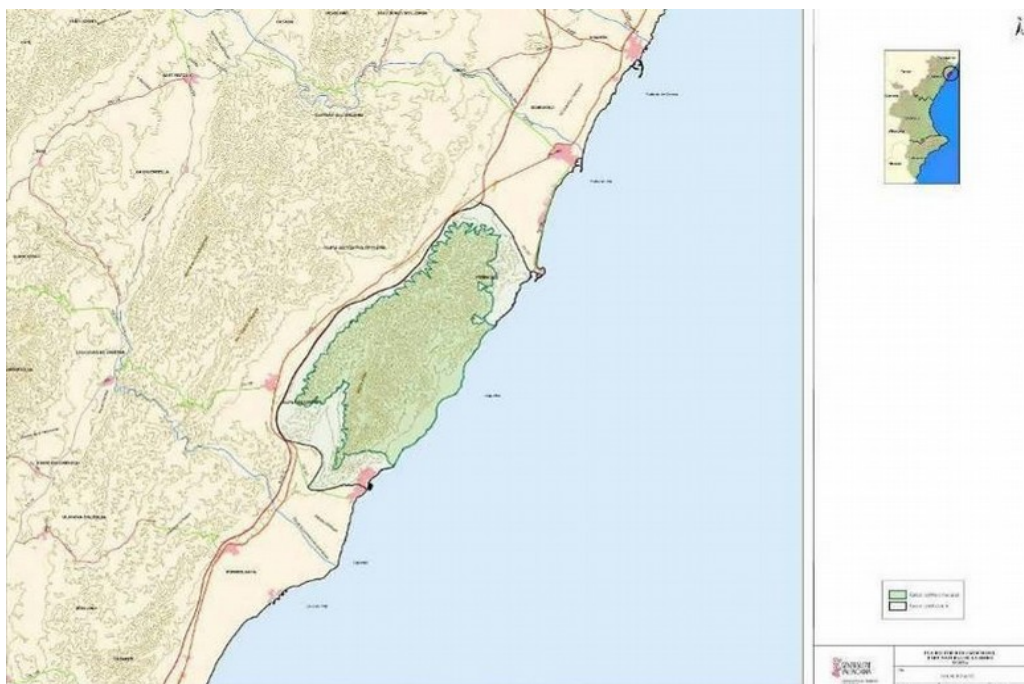
1.2.- Descripció general del Parc

El Parc Natural de la Serra d'Irta està situat al nord-est de Castelló, a la comarca del Baix Maestrat, en els termes municipals de Peníscola, Santa Magdalena de Pulpís i Alcalà de Xivert. La superfície protegida ocupa un total de 12000 ha, consta d'una serra que discorre paral·lela a la línia de costa al llarg de 15 Km.

La Serra d'Irta representa l'última serra verge del litoral valencià, amb una costa alta de penya-segats, platges d'arena i cudols i xicotetes cales on perviuen importants ecosistemes.

L'element més espectacular el constitueixen les magnífiques poblacions de margalló que formen la primera barrera enfront de la mar. En els ambients menys exposats a la mar es presenta una vegetació típica de matoll mediterrani, en la qual destaca la coscolla, el llentiscle, el bruc i les estepes. A l'empara dels arbusts es desenvolupen algunes de les plantes endèmiques de la Serra d'Irta, com el gerani d'Irta. Les superfícies arbrades de pinedes de pi blanc conformen zones d'important extensió.

Així mateix, la concurrència de dos barrancs i la surgència d'aigua dolça en una zona coneguda com Mas del Senyor possibiliten la presència d'oms i xops negres.

Localització del Parc Natural. Cartografia *PRUG

1.3.- Municipis del Parc Natural

Municipis	Peníscola	*Sta. Magdalena de Pulpís	Alcalà de Xivert
Total ha	7923	6660	16707
Ha dins del parc	4127,42	917,05	2698,53
% del total del municipi	53	14	17
% del total del parc	53,30	11,85	34,85
Habitants	8.094	848	8.175

Taula 1.- Dades dels municipis que formen part del Parc Natural de la Serra d'Irta.

1.4.- Normativa

NORMATIVA	DATA
LLEI 11/1994 , de 27 de desembre, de la Generalitat Valenciana, d'Espais Naturals Protegits de la Comunitat Valenciana (DOGV 2423, de 9.01.95).	27/12/1994
DECRET 78/2001 , de 2 d'abril, del Govern Valencià, pel qual s'aprova el Pla d'Ordenació dels Recursos Naturals de la Serra d'Irta. (*PORN)	02/04/2001
DECRET 108/2002 , de 16 de juliol, del Govern Valencià, de Declaració del Parc Natural de la Serra d'Irta i de la Reserva Natural Marina d'Irta.	16/07/2002
DECRET 4/2007 , de 12 de gener, del Consell, pel qual s'aprova el Pla Rector d'Ús i Gestió del Parc Natural de la Serra d'Irta. (PRUG)	12/01/2007
RESOLUCIÓ de 31 de maig de 2006 , del conseller de Territori i Habitatge, per la qual s'aprova el Pla de Prevenció d'incendis forestals del Parc Natural de la Serra d'Irta	31/05/2006
DECRET 163/2006 , de 20 d'octubre, del Consell, pel qual s'ordena la Reserva Marina d'interés pesquer de la Serra d'Irta.	20/10/2006
CORRECCIÓ d'errors del Decret 163/2006 , de 20 d'octubre, del Consell, pel qual s'ordena la Reserva Marina d'interés pesquer de la Serra d'Irta.	20/10/2006
LLEI 5/2017 , de 10 de febrer, de la Generalitat de Pesca Marítima i Aqüicultura de la Comunitat Valenciana	10/02/2017

1.5.- Figures de protecció

FIGURES DE PROTECCIÓ	DATA	SUPERFÍCIE	NORMATIVA
Llocs d'Interés Comunitari (LIC)	10/07/2001	Superfície: 9.797,62 ha (7.742,36 terrestres i 2.055,26 marines)	Mitjançant la Directiva 92/43/CEE "Hàbitats" , els estats membres es comprometen a preservar els hàbitats d'interés comunitari que, estant reconeguts com a Llocs d'Interés Comunitari (LIC) formen part de la Xarxa Natura 2000. La Serra d'Irta és considerada LIC des de juliol de 2001
Parc Natural de la Serra d'Irta	16/07/2002	Superfície: 9.797,62 ha (7.742,36 terrestres i 2.055,26 marines)	DECRET 108/2002 , de 16 de juliol, del Govern Valencià, de Declaració del Parc Natural de la Serra d'Irta i de la Reserva Natural Marina d'Irta.
Zones d'Especial Protecció per a les Ocells (ZEPA)	05/06/2009	Superfície: 9.797,62 ha (7.742,36 terrestres i 2.055,26 marines)	Les zones d'Especial Protecció per als ocells (Z.E.P.A.) són espais que formen part de la Xarxa Natura 2000, designats pels estats membres segons la Directiva 92/43/CEE denominada "Hàbitats" i la Directiva d'Ocells Silvestres 79/409/CEE . La Serra d'Irta es va declarar zona ZEPA marítim-terrestre al juny de 2009.
Microreserves vegetals	06/11/2000	Cala Argilaga 1267 ha	ORDRE 6 de novembre de 2000, de la Conselleria de Medi Ambient, per la qual es declaren 22 microreserves vegetals a la província de Castelló.
	06/11/2000	Torre Badum 0,344 ha	ORDRE 6 de novembre de 2000, de la Conselleria de Medi Ambient, per la qual es declaren 22 microreserves vegetals a la província de Castelló
	11/03/2008	Cala Argilaga	ORDRE d'11 de març de 2008, de la Conselleria de Medi Ambient, Aigua, Urbanisme i Habitatge, per la qual es declaren 14 noves microreserves vegetals i s'amplia la microreserva vegetal de Cala Argilaga, a la província de Castelló.
	11/03/2008	Duna del Pebret	ORDRE d'11 de març de 2008, de la Conselleria de Medi Ambient, Aigua, Urbanisme i Habitatge, per la qual es declaren 14 noves microreserves vegetals i s'amplia la microreserva vegetal de Cala Argilaga, a la província de Castelló.

1.6.- Organigrama serveis centrals de la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica

Adreça web organigrama.

1.7.- Personal del Parc

Durant l'any 2019 la unitat de gestió estava composta pel Parc Natural de la Serra d'Irta i el Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca.

Per al desenvolupament de les labors de gestió i conservació, el parc natural de la Serra d'Irta ha comptat amb els següents equips de treball:

Responsable de gestió

Directora conservadora, amb funcions de gestió, assessorament a entitats i particulars amb interessos al parc natural, amb competències per a l'informe de les sol·licituds que afecten l'àmbit territorial de l'espai protegit.

Brigada de Conservació i Manteniment:

Integrada per 1 capatàs i 3 peons que s'encarreguen dels treballs de conservació i manteniment de l'espai natural i les seues infraestructures. Amb una jornada laboral de dilluns a divendres.

Equip tècnic i de comunicació:

Durant l'any 2019 s'ha comptat amb una plantilla de 2 educador@s ambientals. Els educador@s ambientals s'encarreguen de les tasques de comunicació i educació ambiental, promoció, conservació i ús públic de l'espai natural, així com de suport tècnic a la Directora conservadora. Gràcies als torns que realitzen, el centre dona servei tots els dies de la setmana.

1.8.- Composició de la Junta Rectora

La Junta Rectora del Parc Natural de la Serra d'Irta i de la Reserva Natural Marina d'Irta es compon dels següents membres:

- El president de la Junta Rectora, nomenat pel Consell de la Generalitat a proposta del conseller competent en matèria de medi ambient.
- El Secretari, que serà el director-conservador del Parc Natural i de la Reserva Natural Marina
- Un representant del Ministeri competent en matèria de medi ambient.
- Un representant de la Conselleria competent en matèria de medi ambient.
- Un representant de la Conselleria competent en matèria d'agricultura i pesca
- Un representant de la Conselleria competent en matèria d'infraestructures i transport.
- Un representant de la Conselleria competent en matèria de cultura i educació.
- Un representant de la Conselleria competent en matèria de turisme.
- Un representant de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer.
- Un representant de la Diputació Provincial de Castelló.
- Un representant de cadascuna de les tres corporacions locals
- Dos representants de les associacions professionals d'agricultors amb implantació al Parc Natural.
- Un representant de la Federació de Confraries de Pescadors de Castelló
- Un representant de les associacions representatives de la propietat privada del parc natural.
- Un representant de les associacions representatives dels ramaders o propietaris forestals que exercisquen la seua activitat en l'àmbit del Parc Natural
- Un representant, amb caràcter rotatori bianual, de les societats de caçadors dels municipis del Parc Natural.
- Un representant, amb caràcter rotatori bianual, de les universitats de la Comunitat Valenciana.
- Un representant, amb caràcter rotatori bianual, de les associacions relacionades amb l'estudi i la conservació dels valors naturals i culturals de la Serra d'Irta i el seu confrontant àmbit marí.

2.- OBJECTIUS

- Protegir i conservar el patrimoni natural, històric i cultural per a promocionar l'important valor del parc i mantindre'l en bon estat per a les futures generacions.
- Restaurar hàbitats prioritaris o aquells que alberguen espècies d'especial interès, concretament, les tres microreserves de flora del parc natural de la Serra d'Irta.
- Establir mecanismes adequats per a la prevenció i l'extinció d'incendis forestals i el control integrat de plagues i malalties.
- Promoure la participació pública quant a la gestió del Parc Natural.
- Conscienciar a la població local sobre els valors naturals i històrics del Parc Natural de la Serra d'Irta i en general de la importància que tenen els espais naturals protegits.
- Promoure un turisme sostenible en l'espai natural donant a conèixer les rutes a peu i amb bicicleta pel parc així com les recomanacions de visita.
- Promoure i donar suport a la investigació científica sobre els aspectes relacionats amb el Parc Natural, amb la finalitat de facilitar la gestió de l'espai, aprofundir en el coneixement dels seus valors i les seues problemàtiques, i aportar possibles solucions.
- Desenvolupar projectes o actuacions de conservació d'espècies d'interès (tortuga mediterrània, corb de mar emplomallat, el gerani d'Irta, l'ensopeguera, etc.) principalment d'aquelles que van motivar la protecció de la Serra d'Irta com a parc natural i Lloc d'Interès Comunitari.
- Realitzar campanyes de comunicació i divulgació de qüestions mediambientals importants per a millorar la conservació del parc natural.
- Participar en els projectes que la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural duu a terme al parc natural.
- Secundar noves iniciatives locals, continuar participant en les fires i celebracions dels municipis integrants del parc natural.
- Desenvolupar el programa d'educació ambiental per a escolars com a instrument de conscienciació i divulgació dels valors naturals i històrics del parc natural.
- Contribuir a la formació d'una consciència ambiental del visitant que fomenti actituds en aquests favorables a la conservació de la biodiversitat i dels recursos naturals i culturals del Parc.

3.- PLA DE PREVENCIÓ D'INCENDIS FORESTALS

La xarxa d'espais naturals ha sigut sempre un objectiu prioritari de totes les actuacions de prevenció d'incendis forestals desenvolupades per la Generalitat, prioritat que s'ha manifestat tant en les figures de planificació com en les d'actuació.

Els espais naturals per les seues pròpies característiques, requereixen de figures pròpies d'ordenació sectorial, tant en matèria ambiental general, com en aquest cas en Prevenció Incendis Forestals.

El Pla de Prevenció d'Incendis forestals del Parc Natural de Serra d'Irta va ser aprovat per resolució de 31 de maig de 2006, del conseller de *Territori i Habitatge. La directriu bàsica seguida en la seua redacció, ha sigut l'adaptació de les directrius generals de prevenció d'incendis forestals a les característiques específiques de la Serra de Irta, sent una premissa fonamental el fer compatible la necessària protecció i defensa enfront dels incendis amb la conservació i preservació dels valors ambientals del parc.

Actualment el Pla de Prevenció d'Incendis Forestals de la Serra d'Irta ha sigut revisat i en 2020 s'ha procedit a la seua aprovació. En l'apartat 3.4 es detallen les característiques de la revisió del Pla de Prevenció d'Incendis Forestals del Parc Natural de la Serra d'Irta.

La superfície d'actuació que abasta el Pla de Prevenció d'Incendis Forestals de la Serra d'Irta, correspon a la superfície protegida del parc natural, així com a la zona d'amortiment d'impactes.

3.1.- Dades d'incendis en 2019

Durant l'any 2019 no s'ha produït cap incendi al Parc Natural de la Serra d'Irta.

3.2.- Pla Bàsic d'Actuacions

3.2.1.- Manteniment d'Infraestructures

En aquest apartat ens referim a aquelles infraestructures necessàries per a la prevenció d'incendis i suport a l'extinció d'incendis forestals en l'àmbit del Parc Natural de la Serra d'Irta, com són: les àrees de tallafocs, la xarxa viària, la

xarxa hídrica, els observatoris i les àrees d'ús públic. Els treballs han sigut realitzats per les Brigades de Prevenció d'Incendis i per la Brigada del Parc Natural. Durant 2019 s'han realitzat les següents actuacions:

Manteniment de vials

Dins de l'obra "Manteniment i millora de vials forestals del Pla de Prevenció d'Incendis de la província de Castelló", es van realitzar actuacions de reparació i millora de camins o pistes forestals, que en l'àmbit del parc natural per al 2019, es va materialitzar en la reparació mitjançant estabilitzat amb sòl ciment i construcció de lloses de formigó i guals de la pista forestal d'Alcalà de Xivert. La pista forestal objecte de millora, té una longitud de 7.430 metres i és una pista d'ordre 1 que pertany a la xarxa viària del Pla de Prevenció d'Incendis

Punts d'aigua

S'ha realitzat el manteniment dels depòsits per a l'extinció d'incendis, treballs que han consistit en el desbrossament i en el seu cas el clarege perimetral, el manteniment de clos, la neteja d'areneres i cunetes, la revisió de la valvuleria, el lubricat amb oli de frontisses i cadenats, la neteja de les arquetes de captació, el manteniment o instal·lació, i en el cas del depòsit del castell de Polpis s'ha instal·lat una placa de senyalització del depòsit, indicant nom i coordenades

Observatoris

S'han realitzat millores en els observatoris de xicoteta entitat, reparacions desperfectes, pintura, etc. i el desbrossament dels voltants de l'observatori de l'Atmeler.

Àrees Tallafocs

Els equips de prevenció d'incendis forestals han realitzat el manteniment de les àrees tallafocs previstes en el Pla de Prevenció d'Incendis Forestals de la Serra d'Irta, situats en muntanyes de la Generalitat Valenciana.

Les actuacions han consistit en la millora de 5 trams de pista forestal en Eixos d'Àrees Tallafocs i millora d'un tram de pista principal en les proximitats del castell de Xivert cap al nord. La superfície total millorada ha sigut de 17.240 m² i s'ha utilitzat una trituradora de pedra.

El tractament de la vegetació en les àrees tallafocs de la muntanya Atmeler i en la muntanya del castell de Xivert ha suposat una superfície d'actuació de 62,39 ha.

Àrees d'ús públic

La Brigada de Manteniment i Conservació del Parc Natural ha realitzat, al llarg de tot l'any, diversos treballs de tractament de la vegetació a fi de disminuir el risc d'incendi per causes derivats de l'ús i gaudi del parc natural. Les actuacions realitzades han sigut les següents:

Adequació d'àrees recreatives, zones de pàrquing i accessos al parc natural

- - Desbrossament i poda en totes les àrees recreatives existents al parc natural.
- - Desbrossament de l'entorn de les àrees d'aparcament habilitades en les cales i platges.
- - Esbrosse accessos al Parc Natural per la costa.

Adequació de senderes i itineraris

- - Desbrossament i manteniment de les sendes que conformen l'oferta d'itineraris senyalitzats al parc.

Adequació de pistes forestals

- - Desbrossament selectiu del matoll i poda dels arbres que es troben situats en una franja de 2 metres al costat de les pistes, per al manteniment de les franges de discontinuïtat entre les masses vegetals.
- - Treballs de fitació i eliminació d'exemplars que dificulten circulació i visibilitat en les pistes.
- - Retirada d'exemplars morts o caiguts per efecte del vent que obstaculitzen pistes o camins per al trànsit o que impedeixen el gaudi en àrees recreatives.

Eliminació restes vegetals sense foc

- - Eliminació de les restes vegetals generades en tots els treballs de clarege, desbrossament i poda mitjançant la trituració amb motodesbrossadora.

3.3.- Pla de Vigilància d'incendis forestals

La Comunitat Valenciana disposa d'un Pla de Vigilància d'Incendis que regula i coordina els mitjans destinats a la vigilància i detecció dels incendis forestals a la Comunitat Valenciana. Aquest Pla està vigent els 365 dies de l'any, és revisat anualment i depén de la Secció de Prevenció d'Incendis Forestals de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural.

Els mitjans que intervenen en la vigilància i detecció dels incendis forestals en la zona d'estudi, que abasta tant el Parc Natural de la Serra d'Irta com l'àrea d'influència, són nombrosos i la gestió d'aquests es realitza en diferents àmbits, tant territorials com competencials.

3.3.1.- Mitjans de vigilància mòbils

Unitats de prevenció d'incendis forestals

Existeix diversa tipologia d'unitats en funció del mitjà emprat per a la vigilància i la composició de vigilants per unitat (vehicle tot terreny, motoritzat, polivalent, etc.). Les unitats mòbils de prevenció d'incendis forestals, amb intervenció en l'àmbit que ens ocupa, són les que a continuació s'indiquen:

Unitat de prevenció ordinària, formada per un operari i dotada d'un vehicle tot terreny, així com tot el material necessari en comunicacions i vigilància. Les seues principals funcions són la informació d'usos del foc a usuaris, la vigilància directa del territori, la dissuasió d'actuacions perilloses i puntualment l'extinció de conats.

Les unitats de prevenció ordinària UP.C106 la Salzadella i UP.C206 Alcalà, operen en l'àmbit del Parc Natural de la Serra d'Irta durant un període de 9 mesos i mig.

Unitat de Prevenció Polivalent, formada per un operari i tres o quatre voluntaris. Igual que les Unitats anteriors també està dotada de vehicle tot terreny, així com de tot el material necessari en comunicacions i vigilància. És la UPP.C602 amb base en Vinaròs. Període de funcionament 11 mesos.

Aquestes Unitats de Prevenció d'Incendis Forestals no són específiques del Parc Natural, sinó que també realitzen les seues funcions en altres terrenys forestals pròxims a

aquest. Cal destacar que aquestes Unitats sempre tenen inclosos en els seus recorreguts la vigilància de l'espai protegit.

Unitats de Prevenció Comarcals: s'han creat les unitats d'àmbit comarcal, el seu funcionament ve dau per dues situacions, quan a la comarca alguna unitat o observatori no puga estar operatiu, podran fer la tasca que tinguen assignada aquests recursos per a aqueix dia; quan no ocorrega això, farà tasques de vigilància en les zones assignades. En aquesta demarcació estan la C801 Traiguera i C811 Vinaròs. Període de funcionament: 9,5 mesos.

Brigades Rurals d'Emergència: El Servei de les Brigades Rurals d'Emergència és competència de la Direcció General d'Interior de la Conselleria de Justícia i Administracions públiques de la Generalitat Valenciana. Les Brigades Rurals d'Emergències realitzen labors de vigilància i prevenció quan es declara nivell de preemergència 2 i 3. En l'àmbit del Parc Natural de la Serra d'Irta els mitjans disponibles són les Brigades Rurals d'Emergències d'Alcalà de Xivert.

Guàrdia Civil: En cas de preemergència nivell 3 es pot comptar amb la participació de la Guàrdia Civil.

Agents Mediambientals: Els agents mediambientals treballen en tres torns al llarg del dia: demà (8 a 15 h), vesprada (15 a 23 h) i nit (22 a 8 h). Durant l'horari de treball cada agent mediambiental actua preferentment a la comarca a la qual està assignat, però quan per necessitats del torn no hi ha suficients agents, poden treballar agents d'una altra comarca però de la mateixa zona operativa.

3.3.2.- Mitjans de vigilància fixos

Observatoris Forestals

Els observatoris forestals estan situats en zones elevades de màxima visibilitat. Les seues principals labors són la de vigilància sobre el territori que abasta el seu camp visual, intentant detectar i situar amb la major promptitud possible qualsevol fum sospitós de ser l'origen d'un incendi forestal, així com la presa de dades meteorològiques i servir d'enllaç en la Xarxa de Comunicacions.

Els Observatoris Forestals que vigilen i abasten l'àmbit del Parc Natural i la seua àrea d'influència són: *O.F.Ametler*, situat a Alcalá amb cobertura anual de 9 o 11 h, i l'*O.F. Subarra* en terme de Benlloch amb cobertura de 9 o 11 h durant 5,5 mesos.

Central de Prevenció d'Incendis Forestals de Castelló, CPIFCs.

Centre des d'on es coordina tot el dispositiu de Prevenció d'Incendis Forestals, situat en el Polígon Industrial El Millars C) Comerç, 7 d'Almassora. Aquest edifici també és la seu de la Secció de Sanitat Vegetal de la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica.

3.4.- Revisió del Pla de Prevenció d'Incendis Forestals

Des de la Direcció General de Prevenció d'Incendis Forestals s'ha procedit a la revisió del Pla de Prevenció d'Incendis Forestals vigent, que va ser aprovat en 2006. El document de revisió va ser presentat a la Junta Rectora del Parc Natural i informat amb les propostes realitzades.

Per Resolució de 12 de febrer de 2020, de la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica, va ser aprovada la revisió del Pla de Prevenció d'Incendis Forestals del Parc Natural de la Serra d'Irta. Els documents que componen la revisió del pla poden consultar-se en la pàgina web de la Conselleria.

Aquest document s'estructura en quatre blocs:

1.- Anàlisi i diagnòstic: Inclou informació detallada dels incendis ocorreguts en l'àmbit de l'espai natural durant els últims deu anys, anàlisi comparativa amb l'anàlisi històrica d'incendis del pla que es revisa i diagnòstic de la situació actual.

2.- Pla d'actuacions per a la prevenció de la iniciació de les causes d'incendis: inclou mesures normatives, de conciliació, de difusió, d'actualització de la zonificació del risc d'incendi i de vigilància.

3.- Pla d'actuacions per a la prevenció de la propagació: inclou l'elaboració d'un estudi de punts estratègics per a la prevenció d'incendis, l'execució de les infraestructures previstes en el pla de prevenció d'incendis de la demarcació corresponent, la millora d'àrees d'ús públic i el foment d'activitats agropecuàries.

4.- Memòria economicofinancera elaborada amb un horitzó de deu anys.

Aquest document constitueix la directriu tècnica en matèria de prevenció d'incendis forestals en l'àmbit del parc natural, sense perjudici del que s'estableix en la normativa general. En aquesta revisió es contempla el foment d'actuacions per a previndre les causes (alternatives a l'ús del foc per a l'eliminació de restes vegetals, la redacció dels plans locals de prevenció d'incendis i les tasques de vigilància), un pla d'infraestructures (manteniment d'àrees tallafocs, adequació de pistes forestals i punts d'aigua, manteniment de cultius, aprofitament forestal i ramader) i un apartat de seguiment i control de l'execució de les actuacions.

En aquest nou Pla s'han tingut en compte les aportacions realitzades pels tècnics dels ajuntaments i del parc natural, incloent la realització i

manteniment de 59,43 Km d'àrees tallafocs, 99,83 Km de condicionament de vials, la nova obertura de 16,1 Km de vials, la construcció de 4 depòsits i l'adaptació de 3 ja existents.

3.5.- Servei de Gestió de Biomassa Residual Agrícola

Pel fet que una gran part dels incendis forestals que tenen lloc en la Comunitat Valenciana són produïts per negligències humanes i en un 17% com a conseqüència de la crema de restes agrícoles, la Direcció General de Prevenció d'Incendis Forestals va iniciar la prestació del servei de Gestió de Biomassa Residual, a través de VAERSA, en el període 2018-2020, amb la finalitat de disminuir el risc d'incendis en triturar la poda en comptes de cremar-la, en les zones pròximes a importants masses forestals.

Es van considerar terrenys forestals prioritaris per a ser beneficiaris d'aquest servei, les zones agrícoles pròximes a espais naturals protegits. En el nostre cas seleccionem totes aquelles parcel·les agrícoles que estigueren en la zona de protecció del parc natural de la Serra d'Irta o en la seua àrea d'amortiment d'impactes.

Prèviament a l'inici de les actuacions, es va realitzar una jornada informativa parell demostrar als agricultors de la zona que existeixen alternatives viables a l'ús del foc que, a més de disminuir el risc de provocar incendis, augmenten els nutrients del sòl i sense perjudici que hi haja més danys per plagues i/o malalties en els cultius. La jornada va tindre lloc a la fi del mes d'octubre de 2018 en el municipi d'Alcalà de Xivert i en ella van participar representants del Servei de Prevenció d'Incendis Forestals del Parc Natural de la Serra d'Irta, dels Serveis de Transferència Tecnològica i Producció Ecològica i Innovació, de l'ajuntament d'Alcalà de Xivert i dels agricultors del municipi. A més d'explicar com es prestaria el servei i la seua gratuïtat, es va realitzar una demostració pràctica.

A l'inici de l'any es van realitzar els serveis de trituració de restes agrícoles únicament en tres parcel·les situades en la zona d'amortiment del parc natural, prèvia autorització dels seus propietaris.

4.- PLANIFICACIÓ I GESTIÓ PER A la CONSERVACIÓ

4.1.- Conservació de flora

Amb la finalitat de preservar la diversitat genètica del patrimoni natural i garantir la conservació de les espècies de flora silvestre i formacions vegetals, especialment les autòctones, es realitzen diverses actuacions, que són dutes a terme fonamentalment per les Brigades de Biodiversitat.

Els **OBJECTIUS** que es persegueixen són els següents:

- Protegir i conservar les espècies de flora estranya endèmica o amenaçada que es troben al parc natural.
- Mantindre en bon estat les tres microreserves declarades al parc natural.
- Erradicar les espècies exòtiques invasores que es detecten al parc natural.

4.1.1.-Microreserves de flora

La figura de protecció d'espècies silvestres, denominada microreserva vegetal, va ser creada mitjançant Decret 218/1994, de 17 d'octubre del Govern Valencià. Les Microreserves de Flora formen la Xarxa de Microreserves de la Comunitat Valenciana, i es tracta de zones de xicoteta grandària i elevat interès botànic, destinada al seguiment i conservació a llarg termini, de les espècies vegetals o tipus de vegetació endèmica, estranya o amenaçada de la Comunitat Valenciana.

Al Parc Natural de la Serra d'Irta s'han declarat tres microreserves: Cala Argilaga, Torre Badum i Duna del Pebret.

Els treballs de manteniment d'aquestes microreserves han consistit en l'eliminació de fems, que en 2019 ha sigut de 0,4 m³ aproximadament, la col·locació i el manteniment dels closos blans que les protegeixen i la seua senyalització. Durant 2019 es van revisar les piquetes perimetrals de les microreserves i es van canviar un total de 14 piquetes i es van substituir dos cartells que estaven deteriorats en les microreserves de Cala Argilaga i Duna del Pebret.

4.1.2.- Plantacions

En 2019 es va realitzar una plantació experimental de 244 exemplars de l'espècie *Limonium irtaensis*, recentment descrita i pendent d'inclusió en el Catàleg Valencià d'Espècies de Flora Amenaçada. La plantació es va realitzar en dos nuclis diferents: un pròxim a la població original i la segona en la zona de la Punta del Marbre. En tots dos casos les plantacions queden fora dels límits del Parc Natural, igual que les poblacions originals.

4.1.3.- Erradicació d'espècies al·lòctones invasores

Seguint les directrius del Decret 213/2009, de 20 de novembre, del Consell, pel qual s'aproven mesures per al control d'espècies exòtiques invasores en la Comunitat Valenciana, durant 2018 es van escometre labors d'erradicació de les següents espècies exòtiques invasores dins del Parc Natural i en els seus voltants:

ESPÈCIE	LLOC	QUANTITAT ERRADICADA
<i>Pennisetum setaceum</i>	Voltants Urb. Nerea	427 exemplars

Taula 2.- Dades de les espècies exòtiques-invasores erradicades en 2019

En l'Annex I s'adjunta informe de les actuacions de les Brigades de Conservació de Biodiversitat per a l'any 2019.

4.2.- Conservació de fauna

La Serra d'Irta mostra una diversitat d'espècies mediterrànies que es troba associada als diferents ecosistemes existents al parc natural. És objecte d'aquest programa la protecció i conservació de les poblacions d'espècies de fauna existents al parc que resulten d'interés, per la singularitat, representativitat, fragilitat i estat de conservació

Els **OBJECTIUS** que es persegueixen són els següents:

- Protegir i conservar a les poblacions d'espècies de fauna existents al parc que resulten d'interés, per la seua singularitat, representativitat, fragilitat o estat de conservació.
- Promoure i donar suport a la investigació científica per a millorar el coneixement, conservació i maneig d'aquestes espècies.
- Corregir i minimitzar els impactes derivats de l'activitat i aprofitaments humans sobre els hàbitats que puguen estar afectats.

4.2.1.- Captació, adequació i millora de punts d'aigua. "Triops"

Al llarg de l'any 2019, per part de la Brigada de Manteniment i Conservació del Parc Natural de la Serra d'Irta, es van fer treballs de manteniment de les basses que distribuïdes pel parc natural, constitueixen una xarxa de punts d'aigua, de gran importància per a la fauna com a pal·liatiu a la sequera pròpia del període estival.

Aquestes basses artificials a més d'ajudar a les espècies de fauna del parc natural, a superar el període estival, afavoreixen la cria de les espècies d'amfibis i l'activitat cinegètica al parc, necessària per al control de determinades poblacions. També són llocs en els quals es pot reproduir el crustaci de l'espècie *Triops cancriformis*. Aquests crustacis de vida efímera (coneguts popularment com

tortuguetes), habiten tolles temporals d'aigua dolça. Aquest crustaci és considerat una espècie relict, un fòssil vivent amb el morfotipo a penes modificat des de la seua aparició fa més de 250 milions d'anys. Les poblacions conegudes en la Comunitat Valenciana es refereixen a l'espècie *Triops cancriformis* i fins hui no s'han detectat espècies invasores.

Les tolles temporals d'aigua dolça, estan classificades hàbitat prioritari en la Directiva d'Hàbitats (3170 Llacunes temporals mediterrànies), encara que des de fa dècades es troben en regressió, per diverses raons com són: la falta d'interés d'aquests punts d'aigua en les noves infraestructures agràries, la contaminació o la modificació de les seues cubetes per a aconseguir aigües permanents.

En la llacuna de la Baseta, situada a la platja del mateix nom, pròxima a la via pecuària "Colada del *Pebret" i que segurament estava associada a la mateixa com a lloc per a l'abeurador del bestiar, s'ha trobat l'espècie *Triops cancriformis* l'any 2013.

L'aparició dels *Triops* en els llocs en els quals és coneguda la seua presència, no ocorre tots els anys ni en qualsevol moment de la inundació. L'hàbitat típic són llacunes temporals molt succintes, amb aigües térboles per sediment, conductivitat molt baixa (aigua de pluja) i temperatures temperades per damunt dels 10 °C, per la qual cosa és més fàcil trobar-los a la tardor o primavera.

Els treballs de manteniment que es realitzen habitualment en les basses consisteixen en la seua neteja, desbrossament perimetral periòdic i seguiment dels nivells d'aigua, a fi de comunicar de les necessitats del seu ompliment. A excepció de la Baseta, en la qual no s'ha de realitzar la neteja del fons per a afavorir el depòsit de sediment, tampoc procedir a la reparació del ciment i no emplenar amb aigua externa per a afavorir la seua naturalització.

Durant l'any 2019 s'ha pogut constatar que la Brigada del Parc Natural i les associacions de caçadors han seguit les recomanacions indicades. No obstant això en la primavera del 2019 no hem constatat la presència de *Triops* i creiem que pot ser degut a un augment de la conductivitat per l'entrada d'aigua marina en els temporals d'hivern.

4.3.- Conservació d'Hàbitats

El terme hàbitat fa referència al lloc que presenta les condicions apropiades perquè visca un organisme, espècie o comunitat animal o vegetal. Es tracta, per tant, de l'espai físic (aire, sòl i aigua) en el qual una població biològica pot residir i reproduir-se, la qual cosa suposa la possibilitat de perpetuar la seua presència.

És important tindre en compte que l'acció humana i els canvis de la naturalesa modifiquen els hàbitats. El lloc que hui és l'hàbitat d'una espècie pot no ser-ho en el futur i viceversa.

Per aquest motiu, són d'importància fonamental el que es desenvolupen programes d'aquesta índole al parc natural de la Serra d'Irta per a així poder conservar aquells hàbitats que necessiten d'una atenció prioritària.

Els **OBJECTIUS** que es persegueixen són:

- Protegir i conservar els hàbitats i espècies que els conformen
- Restaurar i minimitzar els impactes ocasionats per l'activitat humana
- Realitzar el seguiment de les diferents actuacions que es desenvolupen en els hàbitats més prioritàris del parc Natural, inclòs la Reserva Marina.

4.3.1.- Tractaments fitosanitaris

Com tots els anys, des de 1996, els tractaments fitosanitaris que es duen a terme al parc natural, es realitzen tenint en compte les dades de la Prospecció Fitosanitària realitzada a la primavera pels Agents Mediambientals de la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica, amb el suport de l'Assistència Tècnica de Sanitat Forestal de Vaersa.

En la prospecció realitzada l'any 2019, es va observar una afecció de la procesionaria del pi (*Thaumetopoea phityocampa*), semblant a la de l'any anterior, encara que amb un lleuger augment en el grau d'afectació, però que en general continuen sent baixos. La detecció de perforadors del pi (*Tomicus destruens*) s'ha localitzat en les sis masses forestals de gestió pública i encara que alguns focus en l'actualitat no es troben actius es continuarà amb el seguiment i la revisió de tots ells. Existeix una cita per a l'insecte defoliador dels oms *Xanthogaleruca luteola* en el Mas del Senyor i també s'han observat que es troben afectades diverses espècies (*Pinus halepensis*, *Quercus coccifera*, i *Juniperus oxycedrus*) per efecte de la sequera.

Els tractaments fitosanitaris realitzats durant 2019 van ser els següents:

Per als perforadors del pi es van executar treballs d'eliminació d'arbres afectats. S'han eliminat un total de 439 peus en les masses forestals gestionades per la Generalitat Valenciana.

Per al control de la procesionaria del pi, a l'estiu es van col·locar un total de 185 paranys amb feromones sintètiques per a l'atracció i captura de les papallones mascle d'aquesta espècie i evitar la seua reproducció. Com a complement a aquesta actuació s'han realitzat durant la tardor-hivern tractaments fitosanitaris mitjançant motxilla polvoritzadora i canó nebulitzador en la proximitat de sendes, camins i zones d'ús públic de les muntanyes de gestió pública, que constitueixen zones de major risc per a la salut pública. Aquest tractament s'empra en muntanyes que disposen d'una suficient xarxa de camins i només és efectiu en els primers 35 metres, no obstant això aquest tractament es considera eficaç per a reduir les poblacions perquè la majoria dels nius de procesionaria es concentren a la vora dels camins, reduint-se així el seu impacte visual i les possibles molèsties als visitants del parc natural. El producte utilitzat té com a substància activa el larvicida *Bacillus thuringiensis kurstaki* al 32%, que actua per ingestió i és dels productes més innocus per a la fauna aquàtica i terrestre, sent compatible amb abelles, classificat toxicològicament en el grup A.

Enguany no s'ha detectat la presència de l'espècie invasora citada l'any anterior, la *Cidalyma perpestalis*, que és una plaga per al boix, però es continua tenint-la en compte en les prospeccions realitzades a la Serra d'Irta.

En l'Annex II d'aquesta memòria s'inclou informe de la Secció Forestal de la Direcció Territorial de Castelló de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural, sobre les actuacions realitzades l'any 2019.

4.3.2.- Celebració de la Setmana de la Biodiversitat al Parc Natural de la Serra d'Irta

Des del 6 al 9 de maig de 2019 es va celebrar la XIV Setmana de la Biodiversitat de la Comunitat Valenciana, sent l'àmbit d'estudi el Parc Natural de la Serra d'Irta i la Reserva Natural Marina d'Irta.

La Setmana de la Biodiversitat és una activitat emmarcada en el projecte del Banc de Dades de Biodiversitat de la Comunitat Valenciana, que gestiona la Direcció General de Medi natural i Avaluació Ambiental de la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica i que enguany juntament amb l'Ajuntament d'Alcalà de Xivert, han sigut els organitzadors i patrocinadors de l'esdeveniment.

L'objectiu d'aquest esdeveniment és l'estudi de la biodiversitat de la zona i l'adquisició de nous coneixements sobre la riquesa biològica de la Comunitat Valenciana, que enguany ha centrat la seua àrea d'estudi al Parc Natural de la Serra d'Irta i en la Reserva Natural Marina d'Irta. Per a això investigadors i naturalistes van fer treball de camp pel parc natural i la reserva marina, a fi de realitzar prospeccions de flora, de fongs i líquens, albiraments d'ocells i altres mamífers, d'invertebrats i la presa de mostres en els diferents punts d'aigua del parc natural. Es va realitzar també la revisió i prospecció d'espècies costaneres, però a causa del mal temps no va ser possible la immersió dels bussejadors per a la prospecció de les espècies de la zona marina.

Així mateix es van realitzar altres activitats complementàries dirigides a la població local, com a conferències i taules redones en el CESAL d'Alcossebre i tallers per a la prospecció, amb participació de voluntaris, d'exemplars de tortuga mediterrània (*Testudo hermanni*), espècie en perill d'extinció que va ser reintroduïda al Parc Natural pel servei de biodiversitat de la conselleria.

Totes les dades obtingudes i les noves espècies oposades, han sigut compartits a través de la pàgina web del Banc de Dades de Biodiversitat de la Comunitat Valenciana (www.bdb.gva.es).

Des del parc natural, es va col·laborar en l'organització de la XIV Setmana de la Biodiversitat de la Comunitat Valenciana i en la difusió de les activitats, convidant a la participació de la població local en aquest esdeveniment.

Els resultats obtinguts indiquen un considerable augment tant en el nombre d'espècies prospectades, hem passat de comptabilitzar 968 espècies a 1.362, com en el nombre de cites realitzades en diferents ubicacions del Parc Natural de la Serra d'Irta, ja que hem passat de comptabilitzar un total de 7.362 cites a 17.216 cites en l'actualitat. Com a fets més destacables podem indicar que respecte a la flora s'ha citat per primera vegada a les comarques de Castelló l'espècie paràsita *Orobanche austrohispanica*, així com l'espècie *Micromeria rodriguezii* que constitueix la primera referència en la península ibèrica, ja que fins hui tenia l'estatus d'endemisme balear, també s'ha detectat la presència de *Teucrium flavum* subespècie *glaucum*, endemisme lleuantí sol citat en la zona sud de València i nord d'Alacant. Respecte a la fauna s'han consolidat les poblacions de tortuga mediterrània (*Testudo hermanni*) i s'ha constatat l'èxit en la translocació al Parc Natural, del caragol terrestre *Xerosecta explanata*, des d'un solar situat en Alcossebre per la zona de Capicorp, única localització de l'espècie a la província.

En aquest enllaç es pot consultar des de la Web del parc l'informe del resum de resultats de la [XIV Setmana de la Biodiversitat](#), realitzat pel Banc de Dades de Biodiversitat de la Direcció General de Medi natural i Avaluació Ambiental de la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica.

4.3.3.- Reserva Natural Marina i d'Interés Pesquer

Les reserves marines d'interés pesquer serveixen com a zones de cria de diferents espècies de peixos i invertebrats, afavorint el desenvolupament de les seues poblacions, tant a l'interior de la reserva com als voltants d'aquesta. Així mateix contribueixen al manteniment dels hàbitats marins i són un excel·lent laboratori natural on estudiar els efectes antròpics (contaminació, recol·lecció, pesca, etc.) sobre el mitjà.

Els estudis realitzats durant el 2019 en l'àmbit marí han tingut per objecte el seguiment de les poblacions de *Pinna nobilis* en la Reserva Natural Marina d'Irta, i en la zona marina del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca. Aquesta espècie és considerada com a vulnerable pel Reial decret 139/2011, de 4 de febrer per al desenvolupament del llistat d'Espècies Silvestres en Règim de Protecció Especial i del Catàleg Espanyol d'Espècies Amenaçades, per la qual cosa el seu estudi, manipulació i/o extracció haurà d'estar sota els criteris i estratègies dels programes de conservació establits per a cada espècie.

Aquest estudi ha sigut autoritzat, per la Direcció General de Medi natural i Avaluació Ambiental i per la Direcció General de Pesca i l'us treballs han consistit en la instal·lació de col·lectors de larves de nacras per a avaluar les seues possibilitats d'assentament. El sistema de col·lectors consta d'un xicotet pes mort i un cap en el qual van amarrats de 4 a 6 col·lectors (xicotetes bosses de malla plàstica) i una boia al final del cap que manté el conjunt vertical. Aquesta boia queda submergida a 3 metres de la superfície, de manera que no puga ser enganxada per embarcacions i no ser visible des de la superfície.

La idea era instal·lar els col·lectors al juny i juliol i extraure'ls a l'octubre, cobrint així l'època reproductora de l'espècie, però abans que poguera procedir-se a la seua extracció, el temporal Gloria va arrancar els col·lectors instal·lats i aquests no es van poder trobar, per la qual cosa l'estudi ha quedat sense resultats

Finalment, esmentar les labors preparatòries realitzada a final d'any, per a la dinamització de la reserva natural marina i d'interés pesquer que pretén aconseguir la col·laboració de tots els sectors amb activitats en la mar (pesca, investigació, educació ambiental i turístic-recreatives) en la gestió de l'espai, negociant entre tots les condicions en les quals s'han de desenvolupar les activitats dels diferents sectors per a aconseguir una millora de la nostra mar.

Seria molt interessant arribar a acords per a regular les diferents activitats que tenen lloc en la reserva marina, amb la finalitat que aquestes propostes siguen tingudes en compte per l'administració a l'hora d'establir la normativa específica i de regulació tant de la reserva marina d'interés pesquer com de la reserva natural marina de la Serra d'Irta.

4.4.- Treballs de conservació i manteniment del Parc Natural

Els treballs que es descriuen en aquest apartat s'han realitzat al llarg de tot l'any 2019 per part de la Brigada de Manteniment i Conservació del Parc Natural de la Serra d'Irta.

Els **OBJECTIUS** que es persegueixen són:

- Mantindre en bon estat les zones d'ús públic.
- Esbrossar sendes, camins i pistes a fi d'afavorir el trànsit.
- Mantindre la franja de protecció contra incendis en els marges de les pistes del parc natural.
- Conservar i mantindre les infraestructures del parc natural.
- Mantindre en bon estat les basses, closos i cartells interpretatius del parc natural.
- Fer costat a la direcció i educadors ambientals del parc natural en les labors de conservació dels recursos del parc natural.

En la taula següent s'especifiquen el nombre de jornals destinats en cada actuació, l'any 2019.

ACTUACIÓ	Núm. DE JORNALS	%
Tractament de la vegetació	372	40,8
Adequació d'itineraris, camins i sendes	116	12,7
Adequació d'àrees use públic	109	12,0
Manteniment d'infraestructures i instal·lacions	102	11,2
Plantacions	42	4,6
Condicionament de punts d'aigua	5	0,5
Uns altres	165	18,1

Taula 3.- Número de jornals i percentatge sobre el total de cada tipus d'actuació al Parc Natural de la Serra d'Irta en 2019

En la següent gràfica s'indica el percentatge de jornals utilitzats en cada actuació.

4.4.1.- Tractament de la vegetació

Els jornals utilitzats en el tractament de la vegetació han suposat més del 40% dels empleats en total. Aquests treballs pretenen mantindre en estat òptim els accessos del parc natural i disminuir el risc d'incendi per causes derivats de l'ús i gaudi del parc natural. Les actuacions realitzades han sigut les següents:

- Desbrossament i poda en totes les àrees recreatives existents al parc natural.
- Desbrossament de l'entorn de les àrees d'aparcament habilitades en les cales i platges.
- Esbrosse accessos al Parc Natural per la costa.
- Desbrossament i manteniment de les sendes que conformen l'oferta d'itineraris senyalitzats al parc.
- Desbrossament selectiu del matoll i poda dels arbres que es troben situats en una franja de 2 metres al costat de les pistes, per al manteniment de les franges de discontinuïtat entre les masses vegetals.
- Treballs de fitació i eliminació d'exemplars que dificulten circulació i visibilitat en les pistes.
- Retirada d'exemplars morts o caiguts per efecte del vent que obstaculitzen pistes o camins per al trànsit o que impedeixen el gaudi en àrees recreatives.
- Eliminació de les restes vegetals generades en tots els treballs de desbrossament, clareig i poda mitjançant la trituració amb motodesbrozadora.

4.4.2.- Adequació d'itineraris, camins i sendes

Aquesta actuació es refereix específicament al manteniment dels itineraris oferits pel parc natural, l'arranjament de camins i senyals. Els treballs que es realitzen són els següents:

- Repàs amb tisores de la vegetació que dificulta el pas.
- Retirada de bosses de procesionaria en la rodalia dels itineraris.
- Manteniment de la senyalística dels itineraris.
- Revisió de les pistes i camins després de les pluges per a retirar vegetació que impedeix el pas.
- Retirada de pedres i condicionament del ferm d'alguns camins.

4.4.3.- Adequació d'àrees d'ús públic

La planificació, organització i promoció de l'ús públic és un dels aspectes més rellevants en la gestió del parc natural, les actuacions de manteniment de les infraestructures d'ús públic es realitzen al llarg de tot l'any, amb una major o més freqüent intervenció durant l'època estival que és quan rep una major afluència de visitants el Parc Natural de la Serra d'Irta.

Les actuacions realitzades tenen com a objectiu l'estat òptim i segur de les zones d'ús públic del Parc natural, a fi de facilitar al visitant el recorregut pels itineraris i el gaudi de les àrees recreatives, han sigut les següents:

- Manteniment de les infraestructures de fusta, bancs, pèrgoles, tanques, papereres, habitacles contenidors, en AR, àrees aparcament, llocs d'interés, etc.

- Talla de gespa i neteja del jardí del centre d'interpretació.

4.4.4.- Manteniment d'infraestructures i instal·lacions

Al Parc Natural de la Serra d'Irta existeixen diverses instal·lacions i equipaments a la disposició del visitant, com són les àrees recreatives, itineraris senyalitzats, zones d'aparcament i el Centre d'Interpretació del Parc Natural.

En aquest apartat s'inclouen els treballs de:

- Treballs de manteniment del Centre d'Interpretació.
- Revisió, conservació i manteniment de la senyalística de fusta existent al parc natural.
- Desbrossament de l'entorn dels senyals.
- Instal·lació de nous senyals.

Es van col·locar diverses sobre reciclatge a la platja del Pebret, cala d'Irta, cala Argilaga i la platja del Serradal. També en els cobreix contenidors dels punts de gestió de residus situats en les entrades del Parc Natural.

Col·locació diversos senyals nous en zones d'interés natural i cultural, i també diverses sobre normativa en llocs sensibles.

- Eliminació de senyals.

Durant 2019 es van eliminar els senyals referents a la Reserva Natural Marina la informació de la qual havia quedat obsoleta.

4.4.5.- Plantacions

Coincidint amb el Dia de l'Arbre, tots els anys es realitzen plantacions de plantes autòctones en alguna zona del parc natural. En 2019 es va procedir a la plantació d'aladern (*Rhamnus alaternus*), coscoll (*Quercus coccifera*) i margalló (*Chamaerops humilis*) en la zona del Pebret. Aquesta vegetació, que és similar a la que sobreviu en altres trams de la costa, es va col·locar en el límit de la duna del Pebret, a fi d'evitar l'entrada de visitants que no reparen en l'existència d'una microreserva en aquesta duna.

Els treballs realitzats van consistir en la preparació del terreny, recollida de planta en els vivers de la Generalitat, la seua posterior plantació i reg en els mesos més calorosos.

També es van fer treballs de manteniment de la plantació d'oms resistents a la grafiosis en la zona del Mas del Senyor que es va fer en 2017

4.4.6.- Adequació de punts d'aigua

Com a adequació de punts d'aigua ens referim a les basses creades al parc natural, ben associades a una surgència d'aigua (Mas del Senyor, Font d'En Canes i Pou del moro) com les que no ho estan, totes elles construïdes per a ajudar a les espècies de fauna del parc natural, a superar el període estival. Els treballs que es realitzen són els següents:

- Neteja de les basses construïdes per a la fauna.
- Reparació de les basses (aportació de material per les associacions de caçadors).

4.4.7.- Uns altres

En aquest apartat es contemplen les actuacions realitzades per la brigada com són les de manteniment de maquinària i col·laboració amb altres entitats públiques.

- Neteja i reparació de les eines utilitzades en les diferents activitats, entre les quals es troben el vehicle
  - Manteniment del grup electrogen
  - Instal·lació dels comptadors de vehicles en accessos al parc natural.
  - Control de tortuga mediterrània (**Testudo *hermanni*) durant la Setmana de la Biodiversitat celebrada al parc natural.
  - Suport a l'equip tècnic del parc natural.

5.- PLANIFICACIÓ I GESTIÓ PER A LA INTEGRACIÓ SOCIOECONÒMICA

5.1 Programa de Comunicació i Divulgació.

Els elements naturals, culturals i històrics que alberga el Parc Natural de la Serra d'Irta tenen un incalculable valor i la manera d'aconseguir l'estima, respecte i ajuda per a la seua conservació és donar a conèixer i divulgar aquests valors.

Per a això resulta fonamental que es continue treballant en la conscienciació de totes les persones que visiten aquest espai natural, siguen visitants o usuaris, amb l'objectiu que se senten implicats en la preservació dels recursos que alberga el Parc Natural de la Serra d'Irta.

Els **OBJECTIUS GENERALS** són:

- Donar a conèixer als visitants els valors naturals, culturals i històrics més rellevants del Parc Natural de la Serra d'Irta.
- Informar sobre les diferents normes d'ús públic existents, amb especial atenció a les relatives a les zones més sensibles (zona litoral), que també són les més freqüentades.
- Transmetre informació del Parc, de manera directa al visitant espontani al centre d'interpretació o bé a través de les activitats que s'organitzen.
- Divulgar les diferents accions de conservació, gestió i millora que es realitzen a través de la difusió en premsa local.
- Mantindre actualitzada la informació del parc en la Web i fomentar l'ús d'aquesta pàgina entre els visitants.

5.1.1 Projecte “Descobreix el Parc Natural de la Serra d'Irta”

Sota aquest projecte s'inclouen totes aquelles activitats que s'organitzen des del Parc natural amb l'objectiu d'arribar a la màxima amplitud de públic i aconseguir la màxima difusió possible.

Al llarg d'aquest any 2019 s'han oferit des del Parc Natural diferents activitats que normalment requereixen d'una inscripció prèvia per part dels participants.

5.1.1.1.- Itineraris temàtics guiats

El Parc Natural ha organitzat durant el present any quatre itineraris temàtics guiats. Al llarg d'una ruta senderista el grup de persones que participen poden gaudir d'una sèrie de parades explicatives - interpretatives que pretenen donar a conèixer i posar en valor els recursos naturals, culturals i històrics que es troben al llarg del recorregut.

ITINERARI INTERPRETATIU GUIAT	DATA
“La cultura de l'aigua” Itinerari Mes del Senyor- Pou del Moro. (Dia Mundial de l'Aigua)	23/03/19
“Una gimcana per a arribar a *Polpis” Itinerari interpretatiu al Castell de Polpis per a a través d'una activitat per a famílies es posen en valor les àrees protegides com els nostres tresors naturals (Dia Europeu dels Parcs)	25/05/19
“Una serra plena de cultura i història” Itinerari interpretatiu al castell de Polpis. (Activitats estiu als parcs).	10/07/19— 07/08/19
“Dia Internacional de les muntanyes” Itinerari interpretatiu des de l'ermita de Sta. Lúcia fins a Torre Ebrí.	06/12/19

Taula 4.- Itineraris interpretatius guiats oferits pel Parc Natural en 2019

5.1.1.2.- Jornades de sensibilització

El Parc Natural ha organitzat durant el present any huit jornades de sensibilització que pretenen, a partir d'una temàtica concreta proposta i per mitjà d'una activitat organitzada pel parc o en col·laboració amb altres entitats implicades, conscienciar als participants sobre temes de caràcter mediambiental.

JORNADES DE SENSIBILITZACIÓ	DATA
“Ocells marins a tu abast”. Activitat per a l'observació i identificació d'ocells marina. En col·laboració amb APNAL-Ecologistes en acció	12/01/19
“Celebra amb nosaltres el Dia de l'Arbre”. Recompte i replantació de la barrera vegetal autòctona per a la conservació de la Duna del Pebret	03/02/19
“I Marxa Senderista del Dia de la Dona” Activitat de senderisme amb motiu de la Campanya del Dia de la Dona. Itinerari entre els dos castells templers del parc. En col·laboració amb els ajuntaments d'Alcalá de Xivert i Sta. Magdalena de Polpis.	09/03/19
“Itinerari ornitològic per l'Ametler” Passeig saludable al llarg de la vall interior de l'Ametler per a sentir, veure i reconèixer ocells. (Campanya “Connecta amb la naturalesa i millora la teua salut”) En col·laboració amb *APNAL-Ecologistes en acció	13/04/19
“El Parc Natural de la Serra d'Irta” Xarrada i tallers per a posada en valor del patrimoni del parc i sensibilitzar respecte a la seua conservació. Dirigida a tots els públics. Organitza el Càmping de Ribamar en col·laboració amb el Parc	10/08/19
“Descobreix el cel de la Serra d'Irta ” Xarrada i observació d'estrelles en el Càmping de Ribamar. En col·laboració amb Monitora d'Astronomia de la Fundació Starlight	24/08/19

Taula 5.-Jornades de sensibilització realitzades pel Parc Natural en 2019

5.1.1.3.- Tallers

Durant aquest any al parc natural s'han realitzat dos tallers que han conformat la part activa de les xarrades prèvies que s'han impartit amb la finalitat de sensibilitzar respecte a algun tema per a la conservació de fauna present en la Serra d'Irta.

TALLERS	DATA
"Qui viu en aquest niu?" Xarrada- taller Amb la posterior revisió de les caixes niu de l'any anterior En col·laboració amb APNAL-Ecologistes en acció. AJORNADA PER METEOROLOGIA.	23/11/19
"Uns mamífers mosquiteros i voladors" Xarrada importància de les ratapinyades i observació i identificació en el mitjà. En col·laboració amb APNAL-Ecologistes en acció.	05/10/19

Taula 6.-Tallers realitzats en Parc Natural de la Serra d'Irta en 2019.

5.1.2.- Projecte "Per una serra més neta, ..."

Amb aquest nom s'engloba la gestió de residus que es desenvolupa al parc, així com la campanya de comunicació i sensibilització que porta associada per a donar-li difusió i visibilitat.

5.1.2.1.- Campanya de comunicació i sensibilització

Aquesta campanya persegueix sensibilitzar al públic en general i a la població escolar en particular, respecte a la problemàtica de l'abandó dels residus en la naturalesa i de la conveniència de la seua minimització i correcte reciclatge.

Per a això i en col·laboració amb BIONORD s'han organitzat unes "Jornades de Littering" durant aquest curs amb alguns col·legis dels municipis d'Alcalà-Alcossebre i de Sta Magdalena de Polpis.

Les activitats que es van realitzar tenien una xarrada prèvia referent a les problemàtiques derivades de l'abandó de residus en la naturalesa i la importància de les seues accions individuals com a part de la solució al problema. A continuació mitjançant un passeig per la costa del parc es realitzava una recollida dels residus que es trobaven abandonats, per a així reflexionar respecte a la quantitat, tipologia i correcte deposite en els punts de reciclatge habilitats a l'eixida del parc.

D'altra banda, amb caràcter anual es convida a tota la població a participar en una jornada de neteja i recollida de residus en la zona costanera de la serra. En aquest cas, es realitza en col·laboració amb els ajuntaments de l'entorn, diferents associacions, etc i es fa coincidir amb l'esdeveniment europeu de la mateixa temàtica conegut com "Clean Up day", que se celebra tots els anys a principis del mes de maig. Excepte casos com el d'aquesta anualitat on a causa de les condicions meteorològiques i programació ja establida es va realitzar a principis de juny coincidint amb la celebració del Dia Mundial del Medi Ambient.

CAMPANYES DE COMUNICACIÓ I SENSIBILITZACIÓ	DATA
"JORNADES *LITTERING" Xarrada sensibilització residus en la naturalesa i activitat de neteja per la costa del parc amb escolars dels col·legis dels municipis de l'entorn del parc. Organitzat per *BIONORD amb la col·laboració del Parc i els col·legis d'Alcalà, Alcossebre i Sta Magdalena de Polpis	13 i 23/05/ 19 i 14/11/19
"Per una serra més neta, ..." Activitat de recollida de residus per la costa del PN i que forma part del projecte de la nova Gestió de residus. (Dia mundial del Medi Ambient). En col·laboració amb SEO Proyecto Libera.	15/06/19

Taula 7.- Campanyes realitzades pel Parc Natural en 2019

Els **RESULTATS** obtinguts han sigut la participació d'un total de 340 persones en les activitats organitzades pel Parc Natural durant l'any 2019

5.1.3.- Llocs informatius itinerants

El Parc Natural, de manera puntual, situa llocs informatius en diferents llocs dins de l'espai protegit o en les zones d'influència (normalment als quals acudeix molta gent) per a informar la població.

5.1.3.1.- Fires i exposicions.

El Parc Natural participa cada octubre en la **"*Fira de la Tomata de Penjar"** d'Alcalá de Xivert, que en 2019 es va celebrar durant el cap de setmana del 12 i 13 d'octubre.

Aquesta fira té molt bon acolliment per part de totes les parts implicades: organitzadors, participants i visitants.

Coincidint el dissabte amb la celebració del Dia Mundial dels Ocells migradors es va oferir un taller infantil **"El plàstic no és fantàstic"** amb l'objectiu de sensibilitzar al públic familiar participant respecte a la problemàtica dels ocells amb els residus plàstics. El taller constava d'una xarrada, manualitat i compromís en la reducció de l'ús de plàstic per part dels 11 xiquets que van participar.

Els **RESULTATS OBTINGUTS** han sigut l'atenció i informació d'un total de 170 visitants atesos en les fires i exposicions durant l'any 2019

5.1.4.- Butlletí informatiu del parc natural “Al Marge”.

Aquests butlletins trimestrals que s'elaboren per part de tots els parcs naturals de la Comunitat Valenciana, són de caràcter divulgatiu i persegueixen donar a conèixer el patrimoni que alberguen, les diferents actuacions de manteniment i conservació que es realitzen així com, les activitats que s'ofereixen i desenvolupen amb la població.

En el butlletí del Parc “Al Marge” s'inclouen també algunes seccions a destacar com la dita *Sabies què?*, que busca realitzar una labor divulgativa sobre diferents aspectes de la problemàtica del Canvi Climàtic i fer partícips als lectors de la solució d'aquesta problemàtica mitjançant la seua aportació individual.

D'altra banda, cal comentar que en la part final d'aquest butlletí digital de la Serra d'Irta, també s'inclou una secció per als més xicotets que porta per nom *Passatemps*. En ella podem trobar per a cada número una proposta diferent d'activitats a realitzar, com pot ser acolorir, realitzar una sopa de lletres, etc. Són activitats plantejades per a donar a conèixer als xiquets d'una manera amena els “habitants” de la Serra d'Irta.

A continuació de la secció abans comentada, dirigida al públic en edat escolar, trobem la secció *Webs d'interés*, on proposem lectures, aplicacions d'utilitat, etc. sobre diferents temàtiques ambientals, amb caràcter divulgatiu i aptes per a tots els públics.

La consulta d'aquests butlletins es pot realitzar des de la web del parc natural en l'apartat publicacions ([Butlletí trimestral Al Marge](#)). També és interessant saber que qualsevol persona pot rebre-ho en el seu correu electrònic si se subscriu a la web del parc natural i que pot triar la llengua en la qual desitja consultar-lo ja que es realitza tant en castellà com en valencià. ([Subscriu-te](#)). Respecte a aquest *mailing* que es realitza també a mitjans de comunicació local destacar, com algunes de les notícies que apareixen en el butlletí, tenen també el seu “ressò” en la premsa local.

5.1.5.- Pàgina Web.

La pàgina Web dels Espais Naturals de la Comunitat Valenciana ([Parcs Naturals](#)) s'ha consolidat durant els últims anys com un excel·lent recurs destinat a la comunicació, divulgació de les activitats i notícies que es produeixen als parcs naturals, del patrimoni històric-cultural que alberguen, així com dels principals equipaments d'ús públic de què disposen. També a través d'aquesta pàgina és possible accedir a la normativa específica del Parc Natural, així com a la seua cartografia i a molts altres serveis d'interés.

Des de l'any 2007, el Parc Natural és l'encarregat d'actualitzar i revisar la Web oficial del Parc Natural de la Serra d'Irta, així com de publicitar totes les activitats que s'ofereixen des d'aquest.

Els **OBJECTIUS** que es persegueixen són:

- Oferir la possibilitat d'informar-se i programar les visites al Parc Natural amb antelació.
- Publicitar les activitats, projectes i campanyes que es realitzen des del Parc Natural.
- Divulgar la normativa vigent al Parc Natural.
- Informar sobre la gestió que es realitza al Parc Natural.
- Oferir totes les publicacions que es realitzen al Parc Natural en format digital.

Durant el 2019, s'han produït un total de 18.339 sessions en la pàgina web i 96.351 visites a pàgines d'aquesta web, amb un major nombre de visites al maig, a l'agost, al novembre i al desembre. La llengua per la qual s'accedeix a la visita o consulta d'informació es realitza pràcticament en el mateix percentatge en valencià o en castellà.

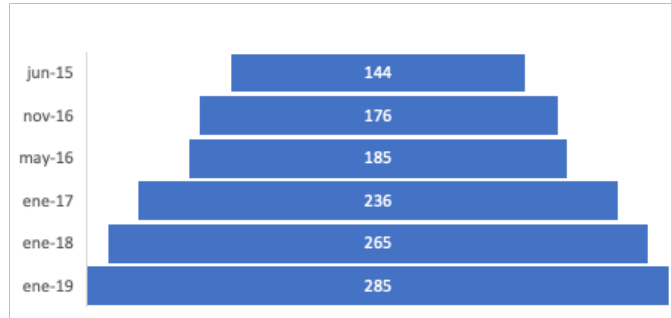
Respecte a la procedència dels visitants de la web, s'observa com el major percentatge de les sessions es produeixen des de València, com l'any anterior. També cal destacar que ha tornat a tindre més presència el nombre de sessions de procedència local.

Ciudad	Sesiones	% Sesiones
1. Valencia	4.316	23,53 %
2. Barcelona	2.306	12,57 %
3. (not set)	2.275	12,41 %
4. Madrid	1.678	9,15 %
5. Castellon de la Plana	1.132	6,17 %
6. Peniscola	660	3,60 %
7. Vinaros	316	1,72 %
8. Benicarlo	264	1,44 %
9. Paris	263	1,43 %
10. Zaraqoza	256	1,40 %

Taula 8.- Visites a la Web per ciutatés en 2019.

Amb la subscripció aconseguixen estar informats a través del correu electrònic de tot allò que s'ofereix des del Parc Natural i que pot resultar del seu interès.

En el 2019 el nombre de subscriptors que té el parc ha augmentat lleugerament respecte de l'any anterior.

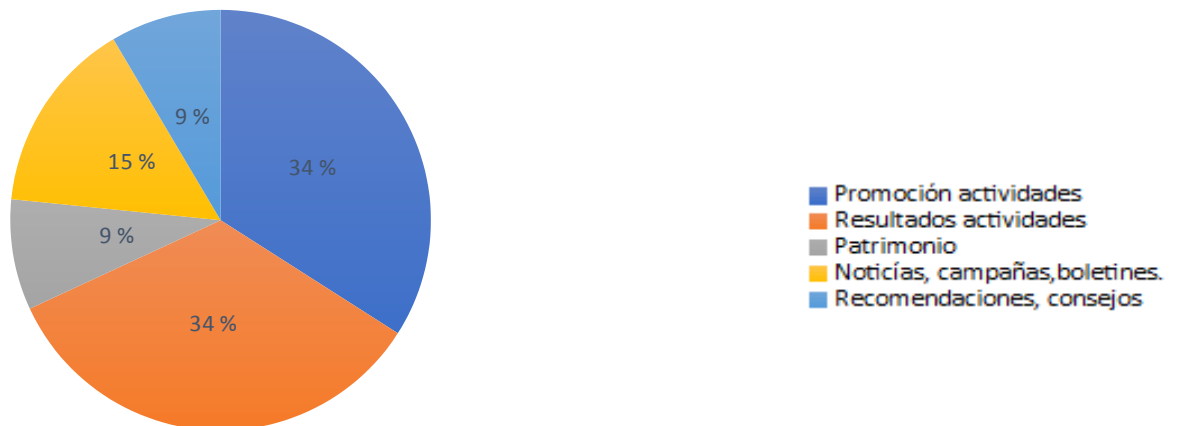

Gràfic 1.- Evolució subscrits a la Web P.N. Serra d'Irta.

Un altre aspecte de la web és l'ítem en el nombre de subscriptors sobre el qual si que s'observa que continua augmentant però de forma menys significativa. Si analitzem que l'objectiu principal de la subscripció és rebre informació per correu electrònic respecte a les activitats que es realitzen al parc, hem d'admetre una realitat que és l'existència de les xarxes socials, Facebook, Twitter, ... que són els mitjans que més s'utilitzen per a estar informats de l'actualitat. I que tal vegada, aquest pugua ser un dels motius pels quals les subscripcions a la Web augmenten any rere any però de forma menys acusada.

D'altra banda, a través de l'apartada *Bústia de consultes* inclòs en la web, arriben al parc nombroses consultes. A vegades són també incidències observades al parc, les quals són ateses i contestades.

5.1.6.- Xarxes socials. Twitter GVA Parcs Naturals (@GVAparcs)

Gràfic 2.- Temàtica tuits publicats en 2019.

Durant aquest any el compte de twitter dels parcs naturals ha realitzat el paper de xarxa social encarregada de donar difusió a les campanyes i activitats que s'han realitzat des dels parcs. D'altra banda, des de cadascun dels nostres espais protegits hem enviat informació i fotos de les activitats i altres notícies d'ells quan hem considerat que resultaven d'interés.

En el 2019 s'han publicat en el compte del twitter de tots els parcs al voltant d'uns 50 tuits del Parc Natural de la Serra d'Irta . La temàtica dels tuits que han eixit publicats queda recollida en el Gràfic 2.

5.1.7.- Aparicions en mitjans de comunicació i Presentacions.

Al llarg d'aquest any 2019, les aparicions en els mitjans de premsa (Llevant, Les Províncies, el Mediterrani, ...) i ràdio de caràcter local i/o provincial (La Cope, Ser Maestrat, ...) s'han centrat en la difusió i publicitat de les diferents activitats que s'han promogut des del Parc Natural, així com en la difusió i coneixement de l'espai protegit a través de les entrevistes a la Directora Conservadora d'aquest.

D'igual manera, a vegades, la mateixa premsa ha sigut la que pel seu propi interès ha enviat a un periodista el dia de l'activitat perquè realitze un article referent a aquesta.

A destacar enguany, el contacte que s'ha tingut amb la cadena **à punt** en ràdio i televisió. En els mesos de febrer i novembre es van emetre respectivament el programa "**Terra Viva**" i "**Bambant per casa**". En tots dos, encara que amb diferent format, es pretenia posar el valor la zona costanera del Parc donat el seu enorme valor paisatgístic i natural.

Ja al mes d'agost **à punt ràdio** va realitzar una entrevista a la Directora conservadora, respecte al Parc Natural i les activitats previstes per a aquest mes.

Els **RESULTATS OBTINGUTS** l'any 2019 reflecteixen un continu avanç pel que fa a la relació amb els mitjans de comunicació. I també és important ressaltar, que els mitjans locals i provincials de premsa digital són els que demostren un major interès pel que esdevé a la Serra d'Irta. Fet que segurament s'ha vist afavorit pel flux d'informació sobre les activitats, campanyes i altres labors que es van realitzant al Parc a través del correu electrònic i per la recepció del Butlletí trimestral "Al Marge", contribuïsquen al fet que aposten per publicar-la en els seus mitjans.

5.2.- Programa d'Educació Ambiental.

Els espais naturals protegits alberguen un patrimoni natural, històric i cultural d'indubtable valor que necessita de la implicació de tots per a la seua conservació i protecció. Per a això és necessari fomentar el coneixement d'aquest patrimoni i la seua conservació a través de l'ús social d'aquests espais naturals tant des del punt de vista de l'estudi dels seus valors com del seu gaudi.

Són objectius primordials, dins de la gestió, promoure el coneixement dels valors que alberguen els espais naturals protegits i generar actituds de respecte i conservació. Les eines que ens permeten aconseguir-ho són la divulgació i l'educació ambiental.

El Programa d'Educació Ambiental del Parc es dirigeix fonamentalment a la població escolar de la zona, resultant un complement al programa formatiu que s'imparteix en els centres educatius.

Els **OBJECTIUS** que es persegueixen són:

- Promoure les activitats a l'aire lliure de caràcter lúdic i imprimir en el seu desenvolupament un component educatiu.
- Generar en els participants actituds que afavorisquen el respecte i conservació del patrimoni natural, cultural i històric que posseeix el Parc

5.2.1.- Projecte Activitats d'Educació Ambiental per a escolars de Educació Primària.

El projecte d'Educació Ambiental per a escolars contempla, com en totes les anualitats, des de setembre de l'any en curs fins a juny de l'any següent. És per aquest motiu, pel qual es fa esment a dos cursos escolars dins d'un mateix any de gestió.

El recurs principal en aquest programa és la Serra d'Irta, tot el que aquest espai natural alberga i que crida l'atenció de les persones més joves, per a així sensibilitzar-los per a mantindre i millorar l'actual estat de conservació del parc i continuar gaudint d'ell.

El Parc Natural elabora els projectes d'educació ambiental i és l'encarregat de dissenyar i elaborar la metodologia, els continguts i els materials de les activitats incloses en el programa d'educació ambiental. També s'ocupa de revisar, avaluar i modificar l'oferta d'activitats que es realitza per a cada nou curs escolar.

L'oferta i difusió d'aquest programa d'activitats es realitza a principi de cada curs escolar per als municipis de l'àmbit del Parc i en la web de Parcs Naturals de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural.

Els **OBJECTIUS** que es persegueixen són:

- Divulgar els valors naturals d'espai natural.
- Transmetre la importància dels espais naturals protegits per a preservar el mitjà.
- Sensibilitzar sobre la fragilitat dels ecosistemes.
- Fomentar els comportaments respectuosos i compromesos en la conservació del nostre patrimoni.
- Fomentar actituds participatives

Les **ACTUACIONS REALITZADES** en 2019:

Curs 2018-2019

L'oferta d'activitats per a l'inici d'aquest nou curs escolar 2019-2020 es va realitzar durant el mes de setembre passat. Les activitats d'educació ambiental es van a publicitar a través de la web de Parcs Naturals de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural i mitjançant mailing als col·legis que participen habitualment en el nostre programa d'activitats.

Les activitats oferides segueixen el mateix esquema que en el curs anterior i estan dirigides als alumnes d'educació primària.

Els **RESULTATS** obtinguts en el Programa d'Educació Ambiental per a escolars de primària l'any 2019 van a participar un total de 751 escolars en les activitats oferides pel Parc Natural.

5.2.2.- Projecte activitats d'Educació Ambiental per a Educació Secundària i Bachiller "Mira al teu voltant"

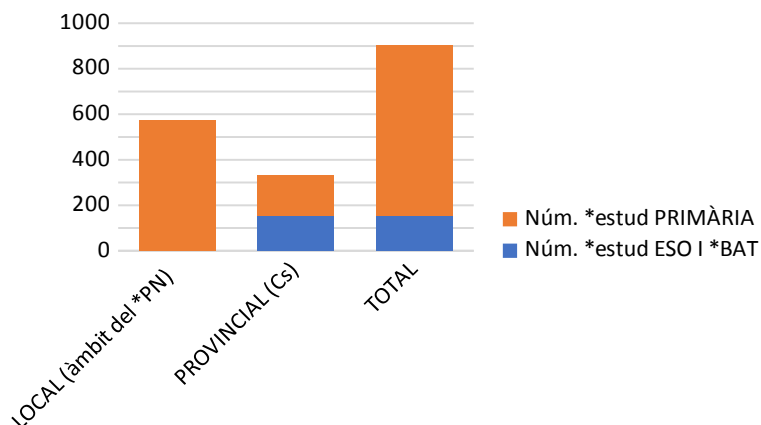
És un projecte impulsat des d'aquest Parc Natural dirigit a tots aquells instituts que sol·liciten una visita guiada per la Serra d'Irta.

Amb aquest projecte, es pretén donar a conèixer i transmetre els valors per a fomentar el respecte i conservació dels valors naturals, culturals i històrics que alberga aquest espai natural protegit. D'altra banda, també busca motivar i implicar l'alumnat participant en aquesta labor tan important que part de la premissa, "Conèixer és Respectar", sent ells els protagonistes en les labors de la divulgació del patrimoni present en aquest Parc Natural.

Per a poder col·laborar en aquest projecte amb el Parc Natural els alumne@s participants assumeixen el rol de "reporters gràfics" al llarg de l'itinerari que realitzen. És a dir, ells mateixos són els que amb les fotos que realitzen al llarg de les diferents parades explicatives, elaboren una "**Guia visual**" que il·lustrarà i donarà a conèixer a tots els usuaris que consulten la Web dels parcs naturals de la Comunitat Valenciana els diferents valors naturals, culturals i històrics dels quals podran gaudir si practiquen el senderisme per algun dels itineraris a peu que té senyalitzats el Parc Natural de la Serra d'Irta.

Els **RESULTATS** obtinguts en el Projecte "Mira al teu voltant" per a educació secundària l'any 2019 van participar un total de 155 estudiants en els itineraris oferits pel Parc Natural.

La procedència del total dels estudiants que participen en algun dels programes d'Educació Ambiental que ofereix el Parc, mostra una gran diferència en els alumnes de primària respecte als de secundària i batxiller.

Gràfica 3.- Procedència dels estudiants.

5.3.- Programa de Desenvolupament Socioeconòmic del Parc Natural.

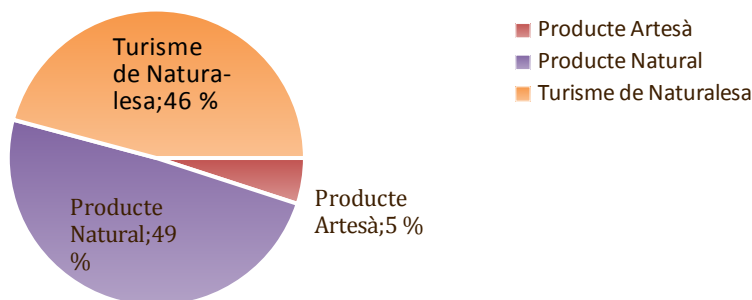
5.3.1.- Marca Parcs Naturals de la Comunitat Valenciana

** La informació que s'inclou en aquest punt procedeix de l'informe remés al parc natural per part de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural., i executat per VAERSA

L'any 2018 es dona continuïtat a les certificacions obtingudes durant l'any 2017, passant de les 112 empreses que existien a la fi de l'any 2017 a les **120** empreses a 30 de setembre de 2018 estant en tràmit d'obtenció 11 empreses sol·licitants.

En total se certifiquen 11 noves empreses. I s'han donat de baixa per diversos motius 5 empreses.

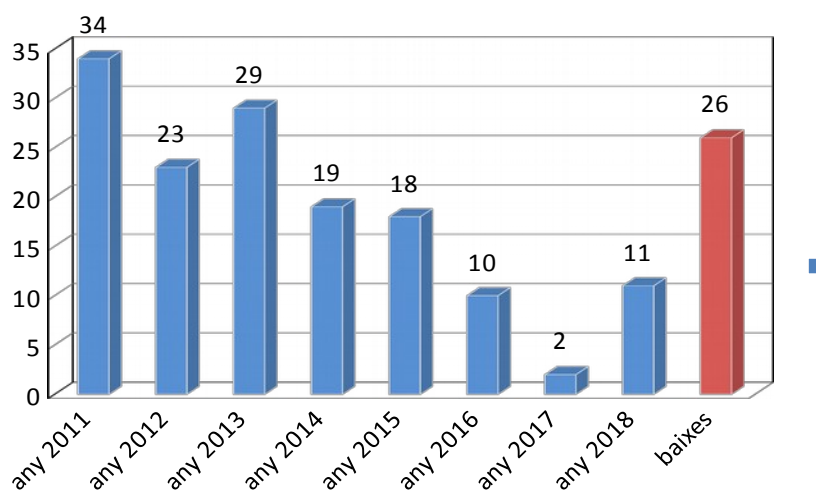
Les llicències per família s'agrupen en: **6** per a productes **artesans**, **59** per a producte **natural** i **55** per a turisme **de naturalesa**.

Gràfic 4. Percentatge d'agrupació per famílies.

La evolució de la marca des de la seua data de llançament es resumeix en la següent:

- Any 2011: se certifiquen 34 noves empreses.
- Any 2012: se certifiquen 23 noves empreses, fins a aconseguir un total de 57 empreses.
- Any 2013: se certifiquen 29 noves empreses, fins a aconseguir un total de 83 empreses, ja que es tramiten 3 baixes (2 voluntàries per cessament de negoci i una derivada de l'incompliment de la normativa aplicable).
- Any 2014: se certifiquen 19 noves empreses, fins a un total de 96, ja que 6 són baixa per diferents motius.
- Any 2015: se certifiquen 18 noves empreses, fins a un total de 112, havent-se tramitat dues baixes.
- Any 2016 : se certifiquen 10 noves empreses, fins a un total de 117, havent-se tramitat tres baixes
- Any 2017 se certifiquen 2 noves empreses, fins a un total de 112, havent-se tramitat set *bajas.

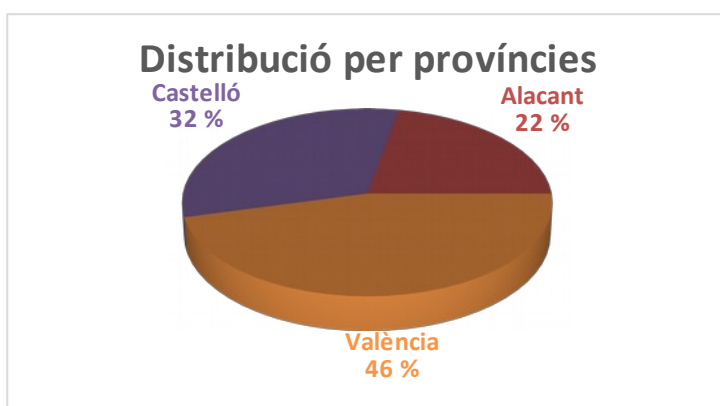

Gràfic 5.- Evolució anual d'altres i total.

Producte Artesà	Parc Natural	Producte Natural	Turisme de Naturalesa	Total
	PN Chera-Sot de Chera		2	2
	PN de la Serra Gelada		2	1
1	PN El Fons	3	2	5
	PN El Túria	1	3	4
1	PN Font Roja	1	5	7
2	PN Falçs del Cabriel	13	7	22
	PN Illes Columbretes		1	1
	PN La Mata-Torrevieja	1	2	2
	PN L'Albufera	11	7	18
	PN Ses Salines de Santa Pola	1	1	1
	PN Marjal Pego Oliva	1	4	3
	PN Montgó		4	1
	PN Penyagolosa	4	5	8
	PN Prat de Cabanes		2	1
	PN Puebla de San Miguel		1	1
1	PN Serra Calderona	4	1	6
	PN Serra de Mariola	4	4	8
2	PN Serra d'Espadà	10	7	18
	PN Serra d'Irta	4	3	7
6	Total general	59	55	120

Taula 9 .-Distribució d'empreses certificades per parc.

Gràfic 6.-Distribució de les empreses per províncies

5.4.- Planificació i gestió de l'ús públic.

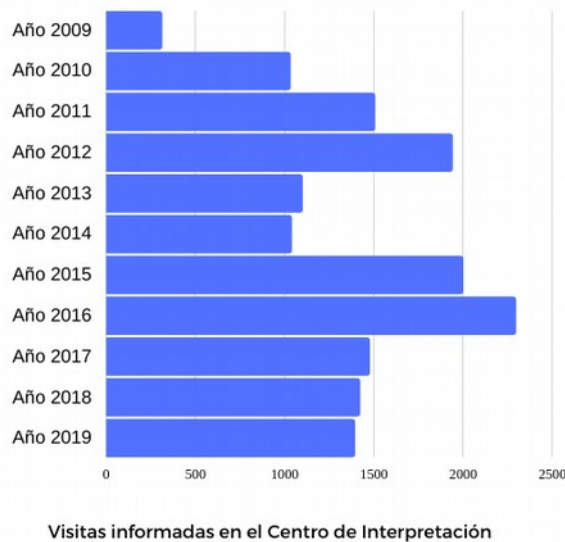
5.4.1.- Programa d'atenció al visitant i rutes.

5.4.1.1.- Servei d'atenció al visitant i relació de visites.

L'atenció als visitants sol centrar-se en consultes referents a:

- Itineraris a peu i BTT pel Parc Natural
- Equipaments d'ús públic disponibles al Parc Natural
- Vegetació, fauna i llocs d'interés
- Normativa referent a la Reserva Natural Marina d'Irta
- Informació sobre cales i platges de la costa del Parc Natural

L'horari d'atenció en el Centre d'Interpretació en 2019 ha sigut: de dilluns a divendres de 10.00 a 14.00 hores i els caps de setmana i festius de 9.30 a 14.30 hores

Gràfic 7.- Evolució anual del nombre de visites informades del PN des de 2009 fins a 2019
La classificació dels visitants segueix el següent criteri:

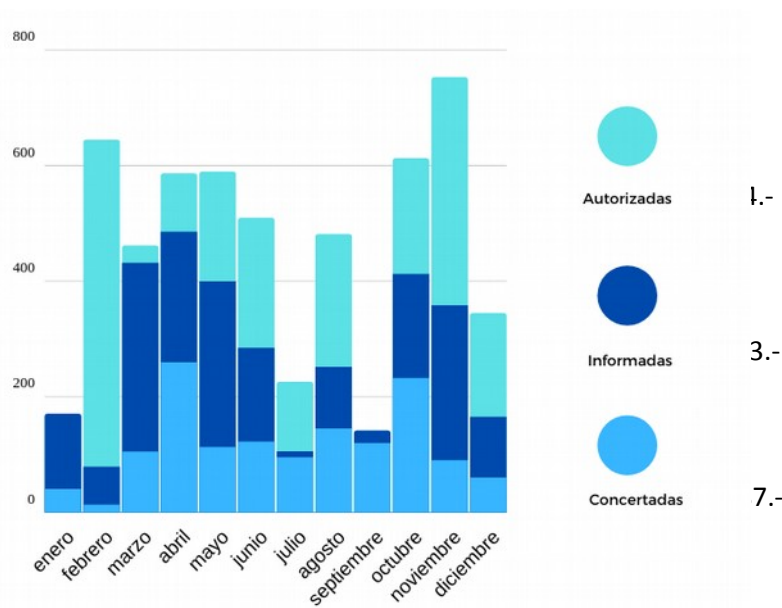
Visites informades: són aquells visitants espontanis que acudeixen al Centre d'Interpretació del Parc Natural en horari d'obertura per a sol·licitar informació i són atesos per l'equip tècnic del parc.

Visites concertades: són aquelles visites que prèviament sol·liciten i reserven el dia per a realitzar alguna de les activitats oferides pel parc natural i són atesos pels tècnics/as del parc.

Visites autoritzades: són aquelles visites que segons el *PORN o el *PRUG requereixen autorització prèvia del Parc o dels Serveis Territorials ja siga documentalment o verbalment per a la realització d'un itinerari autoguiat pel Parc Natural o activitats d'estudi. No són ateses físicament pel personal del Parc, només per telèfon o correu electrònic, però es té constància real d'aquestes.

Visites estimades: són aquelles visites considerades, no sent l'afluència real a un parc, sinó que és una aproximació feta per extrapolació de dades. Aquestes visites són totes aquelles que entren dins del P.N. però no se'ls dona informació i tampoc són concertades o autoritzades. No són ateses pel personal del Parc.

Durant el 2019, el Parc Natural de la Serra d'Irta va ser visitat per nombroses persones ascendint el total de la suma de les vistes informades, concertades i autoritzades **5.514 visitants**.

Gràfic 8.- Visitants per mes categoritzats segons tipus de visita en 2019.

Dins de la categoria de “visites **informades**” en el Centre d'Interpretació, el personal del parc va atendre un total de **1.393 visitants**. La majoria per a obtenir informació sobre l'accés i les rutes (tant a peu com amb bicicleta) pel Parc Natural i una minoria per a visitar l'exposició del Centre d'Interpretació.

Respecte a les “visites **autoritzades**”, comptabilitzades mitjançant les sol·licituds rebudes, un 50% va correspondre a associacions que van realitzar rutes a peu, un 30% a entitats locals que van organitzar actes, jornades i marxes dins del Parc Natural i un 20% va correspondre a visites de caràcter pedagògic, en la seua majoria Instituts d'Educació Secundària i Universitats. Aquesta categoria va representar un total de 2.234 **visitants**.

En la categoria de “visites **concertades**”, un total de **1.887 visitants** van correspondre a participants atesos en les activitats planificades que s'han oferit per al cap de setmana, visites guiades al Centre d'Interpretació, activitats amb escolars, conferències, itineraris, jornades de sensibilització, etc. desenvolupades pels tècnics/as del Parc.

Tant les visites concertades com les autoritzades s'han posat en contacte prèviament amb els tècnics/as del Parc Natural per a reservar els dies de visita, amb la finalitat d'intentar regular i ordenar els grups per a evitar una saturació de persones en els itineraris que es poden realitzar al Parc

Respecte a les “visites **estimades**” durant el 2019 ascendeixen a un total de 80.000 **visitants**.

5.4.1.2.- Punts d'Informació Col·laboradors (PIC) dels Parcs Naturals de la Comunitat Valenciana.

Durant l'any 2019 s'ha continuat mantenint contacte amb els PIC que té el Parc acreditats. L'intercanvi d'informació entre les Oficines de Turisme i els parcs, la millora i actualització de la informació en els portals d'Internet, així com la gran faena que realitzen en la difusió de les activitats planificades que s'organitzen des de l'espai natural ha sigut la tònica general de treball amb elles.

5.5.- Anàlisi dels resultats i conclusions generals del programa

La planificació i gestió per a la integració socioeconòmica inclou diferents programes que tal com s'ha pogut llegir al llarg d'aquest punt de la Memòria de Gestió són desenvolupats pels tècnics/as del Parc.

Les activitats que s'inclouen en el “Programa de comunicació i divulgació” juntament amb el programa de “Atenció al visitant” és el treball que té segurament una més directa repercussió en la imatge d'aquest espai natural protegit.

El Projecte “Descobreix el Parc natural de la Serra d'Irta” és el que aglutina les activitats que s'ofereixen a la població en general amb la intenció de donar a conèixer, sensibilitzar, etc., respecte a valors naturals, culturals, problemàtiques ambientals, etc. i la participació del públic en general en els itineraris guiats, jornades i tallers segueix en augment cada any i amb un grau d'acceptació molt bo per part dels participants.

D'altra banda la publicació del Butlletí informatiu del parc es manté com un nou recurs de comunicació i informació ambiental per al públic en general.

Es valora molt positivament les labors realitzades amb caràcter divulgatiu i informatiu dirigides als visitants en el Centre d'Interpretació, perquè repercuteix en un millor ús dels equipaments i en un major coneixement de la normativa del Parc Natural.

Al mateix temps, també ens agradaria destacar la labor de les *tourist-info* com PIC (Punt d'Informació Col·laborador) en el re adreçament cap al Centre d'Interpretació de les persones que tenen interès per informar-se detalladament sobre la Serra d'Irta. Així com el seu treball per la difusió de les activitats i /o campanyes que es realitzen.

La pàgina web dels Parcs Naturals de la Comunitat Valenciana és un altre recurs del qual els visitants fan ús per a després, via telèfon o mail, posar-se en contacte amb el Centre d'Interpretació del parc per a consultar els seus dubtes i també per a realitzar a través de la Bústia de consultes les seues demandes d'informació. Per aquest motiu, es valoren positivament els treballs de dotació de continguts i actualitzacions que es realitzen des del parc, sempre que resulten necessaris o enriqueixen la web.

És a més el mitjà digital a través del qual el parc anuncia les activitats que s'ofereixen, les campanyes que es realitzen i les notícies de diferent índole que poden resultar d'interès per a tots els usuaris i visitants.

Respecte a les xarxes socials i els mitjans de comunicació són un recurs de comunicació i difusió que any rere any millora i que és necessari per a augmentar el camp de coneixement i acció d'aquest espai natural a nivell local, comarcal i autonòmic.

Finalment, en referència al Programa d'Educació Ambiental comentar que és un dels programes de major trajectòria al Parc Natural i que rep per part de tots els centres educatius molt bon acolliment i un grau de satisfacció elevat. Tant és així, que un bon indicador de l'èxit de les activitats que ofereix el parc és l'existència d'una cartera de centres escolars que participa any rere any.

6. DIRECCIÓ I GESTIÓ ADMINISTRATIVA

6.1 Reunions

S'han continuat mantenint reunions amb els equips municipals dels ajuntaments de Peníscola, Alcalà de Xivert i Santa Magdalena de Pulpis, per a tractar temes puntuals com a punts d'abocament que apareixen en el territori del parc natural, ubicació de contenidors per a la recollida selectiva de residus, possibles rutes

de competicions esportives per l'interior del parc natural, organització d'activitats conjuntes, etc. També s'han mantingut reunions amb membres de la Junta Rectora i particulars amb interessos al Parc Natural.

6.2 Gestió administrativa

Amb respecte la gestió administrativa duta a terme des del parc natural ha sigut molt variada: consultes sobre qüestions relatives a normativa, itineraris, activitats organitzades pel centre d'interpretació o sobre activitats a desenvolupar en el territori del parc natural. També s'han tramitat les comunicacions dels grups que volen fer senderisme al parc natural i s'ha informat de les sol·licituds d'inici de tràmit *administrativa

6.2.1 Consultes

En la següent taula es recull el nombre de consultes realitzades durant 2019

TEMÀTICA CONSULTA	Núm. CONSULTES
Itineraris, rutes,...	71
Normativa	20
Reserva Marina	14
Informació general sobre el PN	26
Sol·licituds per a realitzar eixides o activitats	22
Centre d'Interpretació	14
Informació sobre parcel·les	1
Demanda de treball, formació o pràctiques	2
Informació per a centres educatius / educativa	14
Info activitats planificades	23
Altres+ Bústia consultes	43
Total consultes ateses	250

Taula 9.- Consultes rebudes al Parc Natural durant 2019

6.2.2 Notificacions visites de grups organitzats

Pel fet que les activitats de senderisme i excursionisme realitzades per grups dins del parc natural han de ser notificades, en la següent taula es recull el nombre de notificacions per categories, realitzades durant 2019 al parc natural.

ENTITAT SOL·LICITANT	NOTIFICACIONS rebudes
Entitats educatives	8
Ajuntaments, *diputacion	8
Entitats, associacions, centres excursionistes, ... ruta senderista	11
Agencies Viatges	3
Total notificacions rebudes	30

Taula 10.- Notificacions rebudes al Parc Natural durant 2019

6.2.3 Informes

En relació amb les sol·licituds rebudes en 2019 s'han fet els següents informes:

Informes a sol·licitud de proves esportives

- Informe a la prova esportiva denominada “70a VOLTA A la COMUNITAT VALENCIANA (VCV 2019)”, organitzada per l'Associació Prociqlismo, que discorre per la zona d'amortiment del parc natural, celebrada el 9 de febrer de 2019.
- Informe a la prova esportiva IV TRAIL SERRA D'IRTA, organitzada pel Club Triatló Peníscola i celebrada el 15 de desembre de 2019.
- Informe a la prova esportiva MAORI RACE PENISCOLA organitzada per la indicada entitat i celebrada el 12 de maig de 2019.
- Informe desfavorable a la sol·licitud de la prova esportiva corresponent a la segona etapa de la “*Run & Bike Experience Territori Templer”, en la seua modalitat TRAIL RUNNING, entre Alcalà de Xivert i Peníscola, per ser incompatible amb la normativa del Parc Natural

I* nformes a sol·licitud de marxes senderistes, ciclistes i altres esdeveniments.

- Informe a l'activitat cultural a celebrar al castell de Xivert, organitzada per l'entitat XIVERT HISTÒRIC, el 20 de juliol de 2019.
- Informe a la marxa senderista *Pujà a Santa Llúcia*, celebrada el dia 13 d'octubre de 2019 i promocionada per l'ajuntament d'Alcalà de Xivert
- Informe a la *XXIII Marxa nocturna '19*, que discorre pels camins de la Serra d'Irta en el terme municipal d'Alcalà de Xivert, celebrada el 15 de juny de 2019.
- Informe a la Marxa senderista entre Alcalà de Xivert i Peníscola, que va ser exclosa del circuit competitiu de la Comunitat Valenciana per a poder celebrar-se pel parc natural de la Serra d'Irta, el 3 de novembre de 2019.

Informes a sol·licituds de permisos de rodatge

- Informe a la sol·licitud de l'Agència Valenciana de Turisme per a renovar l'arxiu fotogràfic de la Serra d'Irta, a través de l'empresa JM AUDIOVISUAL.
- Informe a la sol·licitud de permís de rodatge de la productora FREEMAN CREACIÓ AUDIOVISUAL, SLU per a l'enregistrament d'un documental sobre la història de la Corona d'Aragó en tres ubicacions del parc natural de la Serra d'Irta.

Informes a sol·licituds d'altres actuacions al parc natural

- Informe favorable per a la instal·lació de ruscos en la parcel·la 375 del polígon 9 de Peníscola.
- Informe favorable a l'actuació plantejada per l'Ajuntament de Peníscola, consistent en arranjamet de camins que recorren pel parc natural de la Serra d'Irta, que no suposa la modificació del traçat ni l'ampliació de la seua plataforma.
- Informe favorable a l'actuació plantejada per l'Ajuntament d'Alcalà de Xivert consistent en arranjamet del camí de Ribamar al parc natural de la Serra d'Irta, que no suposa la modificació del traçat ni l'ampliació de la seua plataforma.
- Informe favorable, en relació amb la llicència d'obres que es tramita a l'Ajuntament d'Alcalà de Xivert per a les obres de substitució d'una canonada de desguàs d'aigües fecals de la urbanització Tres Caravel·les, situada en l'àrea d'amortiment d'impactes del parc natural.
- Informe favorable a la instal·lació d'una línia elèctrica en la parcel·la 796 del polígon 41 d'Alcalà de Xivert, per a donar servei a un futur hotel rural.
- Informe a la sol·licitud d'instal·lació de paranys de larves de nacra en la Reserva Natural Marina d'Irta.
- Informe a la sol·licitud d'instal·lació d'una planta fotovoltaica per a l'alimentació d'una bomba de reg que dona servei a una plantació de cítrics en la parcel·la 203 del polígon 37 d'Alcalà de Xivert.
- Informe a la sol·licitud del Servei d'Avaluació ambiental estratègica sobre el Pla de Prevenció d'Incendis Forestals del Parc Natural de la Serra d'Irta.

6.2.4 Intervencions d'Agents mediambientals al parc natural.

En l'Anexe III s'adjunta la Memòria estadística de les intervencions dels agents mediambientals en el terme municipal de Peníscola

7.- FORMACIÓ

7.1 Formació interna

Durant l'any 2019 es va realitzar una Jornada Tècnica per al personal de parcs "Fauna de la Comunitat Valenciana I: Mamífers" amb l'objectiu de donar formació específica respecte a cada grup de fauna que es vaja desenvolupant.

La jornada va tindre lloc el dia 11 de novembre en el Centre del Parc Natural de las Hoces del Cabriel.

7.2 Pràctiques

E ste passat any i gràcies al Projecte formatiu annex al Conveni de Cooperació educativa signat entre la Universitat Jaume I i la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica en matèria de pràctiques externes, vam poder comptar amb un becari Graduat en Història que va estar realitzant les pràctiques extracurriculars al Parc natural de la Serra d'Irta.

El projecte formatiu sobre el qual va estar treballant en les seues pràctiques, consistí en l'elaboració d'un cens georeferenciado d'elements d'interés cultural situats al Parc

8.- RESUM ECONÒMIC

8.1 Inversions anualitat 2019.

Durant l'anualitat 2019, s'han realitzat les següents inversions:

ACTUACIÓ	INVERSIÓ
CONSERVACIÓ I MANTENIMENT	131.869,99 €
PROMOCIÓ, DIFUSIÓ I TREBALLS TÈCNICS	81.929,00 €
BRIGADES DE BIODIVERSITAT (FONS FEDER)	10.034,00 €
ALTRES ACTUACIONS	28.345,10 €
TOTAL INVERSIÓ	252.178,09 €

Taula 11.- Inversions realitzades al Parc Natural de la Serra d'Irta durant 2019

Aquestes inversions inclouen la compra de senyals informatius, la contractació de l'estudi de capacitat de càrrega i mobilitat i la compra i instal·lació dels dos comptadors de pas de vehicles

9.-AVALUACIÓ I PROPOSTES DE GESTIÓ

9.1.- Avaluació de les propostes de gestió per a l'any 2019

9.1.1.- PROGRAMES PER A la MILLORA I CONSERVACIÓ DELS HÀBITATS DEL PARC NATURAL

- S'han realitzat plantacions amb espècies autòctones com el margalló, coscolla i llentiscle en la zona del *Pebret, a fi de protegir la duna de l'accés dels visitants, que actuen de barrera en altres zones del parc natural.
- Se han instal·lat caixes niu i per a poder realitzar un programa de seguiment d'aquestes.
- S'ha realitzat el seguiment de les poblacions de tortuga (*Testudo hermani*).
- S'ha ampliat el projecte de l'any anterior d'eliminació de restes de poda agrícola sense foc, mitjançant la trituració d'aquests.
- No s'ha pogut realitzar el seguiment del roure valencià (**Quercus *faginea*), ni tampoc s'han instal·lat els ruscus forestals.

9.1.2.- PROGRAMES PER A la MILLORA DE L'ÚS PÚBLIC

- S'han realitzat les gestions necessàries per a donar una alternativa al subministrament elèctric del centre d'interpretació que actualment depèn d'un grup electrogen.
- Així mateix es continuen realitzant les gestions necessàries per a la construcció d'un nou centre d'interpretació en el municipi d'Alcalà de Xivert, en uns terrenys propietat municipal.
- En 2019 es van a iniciar les gestions per a l'obertura de la caserna de Carabiners com a Centre auxiliar d'informació i sensibilització mediambiental.
- En 2019 es posa en marxa la nova gestió dels residus al parc natural donant inici a la Campanya "Per una Serra més neta", que s'ha difós a través dels mitjans de comunicació locals i mitjançant la realització d'activitats amb escolars i grups d'usuaris de l'espai protegit. Se ha realitzat el seguiment de la nova gestió dels residus al Parc natural, amb resultats molt favorables.
- A l'agost de 2019 es van instal·lar dos comptadors de vehicles per a obtenir dades actualitzades del nombre de cotxes que circulen per la pista de la costa.
- S'ha continuat amb la renovació dels senyals del parc natural, en concret s'ha dotat amb un panell d'inici d'itinerari, que inclou tota la informació detallada, als itineraris circulars a peu del far d'Irta, circular de la Torre Badum i circular pel Castell de Polpis. Aquests panells d'inici d'itinerari també ja es troben en els itineraris de bicicleta que té senyalitzats el parc. D'altra banda, s'han col·locat un parell de panells interpretatius en dos de les

àrees naturals en termes de flora més rellevants del parc, com són el Mas Senyor i els penya-segats de Torre Badum. I també, s'ha pogut dotar del senyal corresponent nou als llocs d'interès del parc (AR, fonts, castells, etc).

Finalment destacar la col·locació del senyal informatiu de prohibició de pernocta en diferents llocs del parc per a evitar la problemàtiques derivades d'aquesta pràctica comuna al parc.

- S'han realitzat les activitats de conservació i manteniment dels equipaments i infraestructures d'ús públic del parc natural, especificades en l'apartat corresponent de la present memòria.

9.1.3.- PROGRAMES PER A LA MILLORA DE LA INTEGRACIÓ SOCIOECONÒMICA

- S'han executat els programes de comunicació, divulgació i educació ambiental, les activitats i els resultats de la qual s'especifiquen en el corresponent apartat d'aquesta memòria.
- S'ha començat a treballar en l'elaboració d'un calendari d'activitats anuals fixes, coincidint amb unes dates assenyalades en uns dies determinats, dirigides preferentment a la població local i en coordinació amb els tres ajuntaments amb territori al parc natural. Com ara la marxa senderista amb motiu del Dia de la dona, les accions de neteja Per una serra més neta coincideixo amb la celebració del Clean Up Day a nivell de tota Europa, etc.
- Queda pendent el disseny d'un programa d'activitats dirigides a la població major de la zona, per a la promoció de la salut en la naturalesa i amb la finalitat de també poder registrar els usos i costums de la Serra d'Irta.

9.2.- Propostes de gestió per a l'any 2020

9.2.1.- PROGRAMES PER A LA CONSERVACIÓ I MILLORA DELS HÀBITATS DEL PARC NATURAL

- Inici del programa de seguiment de les diferents espècies de Lepidòpters que habiten al parc natural, per a conèixer la seua diversitat i abundància.
- Inici del programa de seguiment d'ocells, en els diferents ambients del parc natural, mitjançant la constitució de l'equip de censadores/observadors i el disseny dels itineraris.
- S'ha continuat amb el programa de seguiment de caixes niu realitzant-se la substitució, neteja i ampliació del núm. de caixes.
- S'ha començat un programa de seguiment de fauna mitjançant la instal·lació de diferents càmeres de foto trampege en diferents quadrícules del parc
- S'ha ampliat el projecte de l'any anterior d'eliminació de restes de poda agrícola sense foc, mitjançant la trituració d'aquests
- S'han realitzat noves plantacions i reposició de falles de margalló, coscolla i llentiscle a fi d'aconseguir l'existència d'aqueixa barrera vegetal autòctona tan necessària per a la conservació de la microreserva de flora de la duna del Pebret.

9.2.2.- PROGRAMES PER A la MILLORA DE L'ÚS PÚBLIC

- Instal·lació de plaques solars en el centre d'interpretació del parc natural.
- Elaboració d'una proposta per a la regulació del trànsit per la pista de la costa en els mesos d'estiu. Prèvia realització d'un informe amb les dades d'afluència de vehicles per la pista de la costa al llarg d'un any, que servirà de suport a la proposta d'aquesta regulació en els mesos de màxima afluència.
- Obertura de la caserna de Carabiners com a Punt d'informació i sensibilització mediambiental complementari al Centre d'Interpretació.
- Realització dels tràmits necessaris, (sol·licitud a la Secretària d'estat de Turisme d'inclusió en el catàleg SISTHO, pas previ a la sol·licitud de permís al Ministeri de Foment), per a la instal·lació de senyals indicadors del Parc Natural, en les principals vies de comunicació, N-340 i AP7.

9.2.3.- PROGRAMES PER A la MILLORA DE LA INTEGRACIÓ SOCIOECONÒMICA

- Continuen els programes de comunicació, divulgació i educació ambiental.
- Desenvolupament de campanyes de sensibilització amb els escolars que visiten el parc natural per al coneixement d'una problemàtica ambiental en concret. Enguany donarà principi la campanya "Amb l'esmorzar, vaig donar NO al plàstic"
- Es manté i àmplia el calendari anual d'activitats fixes vist l'èxit i implicació de les administracions locals. Com ara el Dia de la dona, Jornada de recollida de residus al parc "Per una serra més neta,..." i s'àmplia amb noves accions.
- Planificació i disseny d'un itinerari saludable per a donar inici al Programa d'activitats per a la població major de la zona, amb la finalitat de també realitzar una compilació de la memòria cultural de la serra d'Irta. Previ contacte amb ajuntaments, associacions, entitats, etc que ens ajuden en la promoció i ús d'aquest itinerari.

10. ANNEXOS.

10.1.- Informe actuacions Brigades Xarxa Natura 2000.

Memòria d'Activitats de les Brigades de Xarxa Natura 2000 al Parc Natural Serra d'*Irta. Any 2019

INFORME SOBRE LES ACTUACIONS REALITZADES PER LES BRIGADES DE CONSERVACIÓ DE BIODIVERSITAT AI PARC NATURAL SERRA D'IRTA (GENER- DESEMBRE 2019)

1.- INTRODUCCIÓ

Antecedents

La figura de protecció d'espècies silvestres denominada *microreserva vegetal* va ser creada mitjançant Decret 218/1994, de 17 d'octubre del Govern Valencià. Les Microreserves de Flora formen la *Xarxa de Microreserves de la Comunitat Valenciana*, i es tracta de zones de xicoteta grandària (fins a 20 Ha) i elevat interès botànic, destinada al seguiment i conservació a llarg termini de les espècies vegetals o tipus de vegetació endèmica, estranya o amenaçada de la Comunitat Valenciana. Les microreserves constitueixen una xarxa de parcel·les, aportades per la Generalitat Valenciana, o voluntàriament pels seus propietaris, amb un objectiu principal: contindre una o més poblacions de flora endèmica, estranya o amenaçada. Dos programes diferents han cofinançat la creació, gestió i manteniment de la xarxa de microreserves a la Comunitat Valenciana (projectes LIFE94 NAT/E/000766 i LIFE99 NAT/E/006417) que actualment compta amb 312 microreserves oficialment declarades. La província de Castelló alberga 84 microreserves declarades.

2.- TIPOLOGIA DE LES ACTIVITATS

Els treballs principals que realitza habitualment la brigada de manteniment de microreserves a la província de Castelló es poden resumir en:

- Senyalització de microreserves, reposició i substitució de piquetes.
- Censos d'espècies d'interés en les microreserves.
- Obertura de sengles *ecoeducatives i col·locació de cartells.
- Col·locació i manteniment de closos blans en microreserves.
- Desbrossaments i podes selectius.
- Manteniment de sendes d'accés a les microreserves.
- Eliminació de fems en microreserves i entorn.
- Eliminació d'espècies al·lòctones invasores (flora i fauna).
- Recol·lecció de llavors d'espècies estranyes, endèmiques i amenaçades (REA) especificades en els Plans de Gestió.
- Reforços poblacionals amb planta REA en microreserves.
- Regs de manteniment estivals.
- Translocació d'exemplars de flora REA.
- Manteniment de la rocalla de planta REA en La Bartola
- Manteniment del viver en S Juan de *Penyagolosa. Producció de planta per a introduir en microreserves.
- Col·laboració amb altres brigades en diferents treballs.

- Col·laboració amb diferents treballs de recerca, realitzats per equips diversos, que es duen a terme en les microreserves.

Els treballs relacionats amb la producció de planta es realitzen en el Centre d'Investigació i Experimentació Forestal (CIEF), a Quart de Poblet. La producció de planta aquàtica es duu a terme en la Piscifactoria del Palmar.

El viver de Sant Joan de Penyagolosa (Vistabella) s'utilitza tant per a apilar planta que s'introdueix en camp com per a endurir els exemplars produïts en les instal·lacions del CIEF.

3.- PERSONAL

Els treballs de conservació de flora i fauna es realitzen, actualment, per dos equips de quatre persones:

Dues brigades formades per quatre persones (un capatàs i tres peons especialitzats) i dues assistències tècniques de conservació de flora adscrites als Serveis Territorials d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica i contractades per l'ens instrumental Vaersa.

Amb caràcter excepcional en 2019 es va contractar a una brigada de 3 persones dedicada exclusivament a revisar i, si escau, reposar o substituir la senyalística -piquetes i cartells- deteriorada o absent en les microreserves.

4.- LLISTAT DE MICRORESERVES DECLARADES EN P.N. Serra d'Irta

MICRORESERVA	SUPF. (Ha)	Terme municipal
Cala Argilaga	1,27	Peníscola. P.N. Irta
Torre Badum	0,34	Peníscola. P.N. Irta
Duna del Pebret	0,29	Peníscola. P.N. Irta

5.- ACTUACIONS REALITZADES DES DE 01/GENER/19 FINS A 31/DESEMBRE/19

Les activitats realitzades al Parc Natural Serra d'Irta poden resumir-se en:

5.1.- Eliminació de fems

En 2019 la brigada ha estat fent les tasques habituals de manteniment en les microreserves retirant l'excés de fem depositat com s'especifica en la taula adjunta:

ZONA	VOLUM DE FEM
mrf Cala Argilaga	0,1 m ³
mrf Duna del Pebret	0,1 m ³
mrf Torre Badum	0,2 m ³ de restes vegetals

5.2.- Col·locació i manteniment de closos blans en microreserves

En compliment dels Plans de Gestió publicats en les Ordres de Declaració, en algunes microreserves es considera necessària la col·locació d'un clos bla permeable al trànsit de vianants però no de vehicles, per a la conservació de la flora i vegetació.

Com succeeix amb la retirada de fems, les microreserves situades en llocs amb molta afluència de gent, pateixen la mala educació dels usuaris i, periòdicament, han de ser revisades per a restaurar els desperfectes causats en els closos blans.

MICRORESERVA	ENTENIMENTADA (*mts)	ESTAQUES (núm.)
mrf Duna del Pebret	65	47 estaques
mrf Torre Badum	19	6 estaques

Els closos blans requereixen una revisió i manteniment periòdics.

5.3.- Col·locació piquetes i cartells en *mrfs

La brigada contractada específicament per a aquest treball va fer una revisió de la senyalística de totes les microreserves canviant les piquetes perimetrals i els cartells que estaven en mal estat. En les microreserves del Parc, les piquetes i cartells que s'han canviat es resumeixen en la següent taula:

MICRORESERVA	PIQUETES I CARTELLS
Cala Argilaga	10 piquetes i 1 cartell
Duna del Pebret	3 piquetes i 1 cartell
Torre Badum	1 piqueta

5.4.- Erradicació d'espècies al·lòctones invasores

Seguint les directrius del Decret 213/2009, de 20 de novembre, del Consell, pel qual s'aproven mesures per al control d'espècies exòtiques invasores en la Comunitat Valenciana, durant 2019 es van escometre labors d'erradicació de les següents espècies exòtiques invasores dins del Parc i en els seus voltants:

Espècie	Lloc	Quantitat erradicada
<i>Pennisetum setaceum</i>	Voltants Urb. Nerea	427 exemplars

5.5.- Plantacions

En 2019 es va realitzar una plantació experimental de 244 exemplars de l'espècie *Limonium irtaensis*, recentment descrita i pendent d'inclusió en el Catàleg Valencià d'Espècies de Flora Amenaçada. La plantació es va realitzar en dos nuclis diferents: un pròxim a la població original i la segona en la zona de la Punta del Marbre. En tots dos casos les plantacions queden fora dels límits del Parc, igual que les poblacions naturals.

5.6.- Fauna

En 2019, i coincidint amb la XIV Setmana de la Biodiversitat, la BRN2000 va col·laborar amb el cens d'espècies de tortugues amb el següent resultat:

Espècie	Exemplars
<i>Testudo hermanni</i>	2

5.7.- Resumeixen Inversions

A continuació, es relaciona la inversió realitzada al Parc Natural Serra d'Irta. En la taula s'especifica la zona on s'han estat fent treballs, el terme municipal on se situa i el cost aproximat d'aquests treballs durant els mesos de gener a desembre de l'any 2019.

Lloc	Terme Municipal	Inversions realitzades (€)
Cala Argilaga	Peníscola	865
Duna del Pebret	Peníscola	3.287
Torre Badum	Peníscola	692
Plantació <i>L irtaensis</i> *	Peníscola	865
Serra Irta (erradicació flora al·lòctona)*	Peníscola	865
Reposició de piquetes i cartells en microreserves	Peníscola	2.595
Cense espècies de fauna	Alcalà de Xivert	865
Total inversions		10.034 €

El càlcul està realitzat multiplicant els dies que la brigada ha estat treballant en la zona pel cost de la brigada per dia, sense incloure el material (cartells, senyals, planta, paranys per a capturar fauna, etc).

*Els treballs senyalitzats amb asterisc s'han realitzat fora del perímetre del Parc.

Castelló, 12 de març de 2020

Assistència Tècnica de Conservació de Flora

Signat: Patricia Pérez Rovira

10.2.-Informe actuacions Unitat Control de Plagues

INFORME RESUM DE LA SITUACIÓ FITOSANITÀRIA I DELS TREBALLS DE CONTROL DE PLAGUES REALITZATS EN L'ÀMBIT D'APLICACIÓ DEL *PARC NATURAL DE SERRA D'*IRTA DURANT 2019 PER PART DE LA SECCIÓ FORESTAL DE LA C.A.D.R.E.C.T.E A la PROVÍNCIA DE CASTELLÓ.

Introducció

La presa de decisions de gestió en matèria de Sanitat Forestal es fonamenta en la informació recollida durant la campanya de Prospecció Fitosanitària dels Montes de la Comunitat Valenciana que tots els anys, i des de 1996, es realitza a la primavera. En ella, els i les Agents Mediambientals realitzen una avaluació de cadascuna de les divisions mínimes d'avaluació o masses considerades. El processament i anàlisi d'aquesta informació contribueix de manera decisiva a la presa les decisions de gestió dels insectes forestals potencialment nocius, perseguint que les seues poblacions es mantinguen per davall d'un llindar de danys determinat.

L'assignació dels recursos destinats a l'àmbit d'aplicació del *Parc Natural de Serra d'Irta la realitza el Servei d'Ordenació i Gestió Forestal en col·laboració amb el personal tècnic dels Serveis Territorials de la Conselleria de Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica a Castelló. En aquest procés es rep el suport de l'Assistència Tècnica de Sanitat Forestal de VAERSA, que ha comptat amb un tècnic i tres brigades per a la província.

S'exposa en el present informe un resum de la informació recollida en la Prospecció Fitosanitària de 2019 en les 28 masses objecte de seguiment, que cobreix una superfície total de 6896,87 ha. D'elles, 1064,33 ha corresponen a les 6 masses de gestió pública incloses en la prospecció, reflexades en la Taula 1.

MASSA	Terme *Municipals	*Sup. (ha)
"*Ametler" (CS1012M1)	Alcalà de Xivert	135,56
"*Ametler" (CS1012M2)	Alcalà de Xivert	289,64
"*Ametler" (CS1012M3)	Alcalà de Xivert	209,61
"*Ametler" (CS1012M4)	Alcalà de Xivert	126,27
"Castillo de Pulpis" (CS3031M1)	Santa Magdalena de Pulpis	162,81
"Castillo de Chivert" (CS3034M1)	Alcalà de Xivert	140,44
TOTAL		1064,33

Taula 1: Masses de gestió pública objecte de Prospecció durant 2019 del P.N. de Serra d'Irta.

Durant eixa campanya, els treballs en matèria de sanitat forestal dins del Parc Natural, es reflecteixen en el punt corresponent.

Resum de la situació fitosanitària en l'àmbit d'aplicació del P.N. de Serra d'Irta

La Prospecció Fitosanitària anual s'estructura en dos grups fonamentals de diagnòstics: "plagues" i "malalties i fisiopaties". En el primer grup s'enquadren les categories de Perforadors de pi, Procecionaria del pi (*Thaumetopoea pityocampa*) i Altres insectes. S'exposen a continuació els resultats per a les quatre categories.

Procecionaria del Pi

Durant la campanya de 2019, es prospectaren 6095,32 ha de masses amb pi (amb major o menor cobertura). Tota la superfície avaluada presentava nivells baixos d'afecció (graus 0, 1 i 2). El resum general de la situació de la plaga es presenta a continuació (Taula 2):

G.I.	DESCRIPCIÓ DEL MAL	SUPERFÍCIE	
		ha	%
0	Cap o alguns bolsons molt disseminats	4425,1	72,60
1	Alguns nius en les vores de la massa i peus aïllats	813,48	13,35
2	Bastants nius en la vora i alguns en el centre de la massa	856,74	14,06
3	Defoliacions parcials en les vores de la massa i peus aïllats, amb presència de bastants nius en el centre de la massa	0	0
4	Defoliacions molt fortes en les vores i peus aïllats i parcials en el centre de la massa	0	0
5	Defoliacions molt fortes en tota la massa	0	0
TOTAL		6095,32	100

Taula 2: Resum de l'avaluació del grau d'infestació per procecionaria (G.I.) dins de l'àrea afectada del P.N. de Serra d'Irta durant la Campanya de Prospecció 2019.

Perforadors del pi

Els i les Agents Mediambientals van detectar *Tomicus destruens* sis masses de l'àmbit d'aplicació del P.N. de Serra d'Irta durant la Campanya de Prospecció de 2019.

MASSA	DIAGNÒSTIC	ESPÈCIE AFECTADA	Peus morts	*P N
"Castillo de Chivert" (CS085M1)	<i>Pinus halepensis</i>	<i>Tomicus destruens</i>	161	X
"Ametler" (CS104M2)	<i>Pinus halepensis</i>	<i>Tomicus destruens</i>	73	X
"Ametler" (CS104M1)	<i>Pinus halepensis</i>	<i>Tomicus destruens</i>	52	X
"Ametler" (CS104M4)	<i>Pinus halepensis</i>	<i>Tomicus destruens</i>	8	X
"Ametler" (CS104M3)	<i>Pinus halepensis</i>	<i>Tomicus destruens</i>	56	X
"Castillo de Pulpis" (CS084M1)	<i>Pinus halepensis</i>	<i>Tomicus destruens</i>	.	X

Taula 3: Cites per al grup de diagnòstic *Perforadors de pi* realitzades dins del P.N. de Serra d'Irta durant la Campanya de Prospecció 2019.

En resum, dins del Parc Natural, han sigut afectats un total de 350 peus. Aquestes dades han sigut obtinguts tant de la prospecció fitosanitària realitzada pels agents mediambientals com pels peus associats per les Unitats de Gestió Forestal.

Altres insectes

Dins del Parc Natural de Serra d'Irta, durant la Campanya de Prospecció Fitosanitària de 2019 només va haver-hi 1 cita per a l'insecte defoliador pertanyent a la família Chrysomelidae, *Xanthogaleruca luteola*, reflectida en la Taula 4:

MASSA	DIAGNÒSTIC	ESPÈCIE AFECTADA	OBSERVACIONS	PN
"Serra d'Irta" (CS5133M2)	<i>Xanthogaleruca luteola</i>	<i>Ulmus sp.</i>	S'observen danys i alguna posada en les fulles sense arribar a ser massius.	X

Taula 4: Cites per al grup de diagnòstic *Altres insectes* realitzades dins de l'àrea afectada P.N. de Serra d'Irta durant la Campanya de Prospecció 2019.

Malalties i fisiopaties

Els i les Agents Mediambientals dins del Parc Natural de Serra d'Irta, durant la Campanya de Prospecció Fitosanitària de 2019 han citat un únic diagnòstic (sequera) per a tres espècies en quinze masses diferents.

MASSA	DIAGNÒSTIC	ESPÈCIE AFECTADA
"Serra de Irta" (CS5074M1)	Sequera	<i>Juniperus oxycedrus</i>
"Serra de Irta" (CS5074M3)	Sequera	<i>Juniperus oxycedrus</i>
"Serra de Irta" (CS5074M4)	Sequera	<i>Juniperus oxycedrus</i>
"Serra de Irta" (CS5132M2)	Sequera	<i>Juniperus oxycedrus</i>
"Serra de Irta" (CS5136M1)	Sequera	<i>Juniperus oxycedrus</i>
"Serra de Irta" (CS5136M1)	Sequera	<i>Quercus coccifera</i>
"Serra de Irta" (CS5136M2)	Sequera	<i>Juniperus oxycedrus</i>
"Serra de Irta" (CS5136M2)	Sequera	<i>Quercus coccifera</i>
"Serra d'Irta" (CS5137M2)	Sequera	<i>Quercus faginea</i>

"Serra de Irta" (CS5138M1)	Sequera	Juniperus oxycedrus
"Castillo de Chivert" (CS085M1)	Sequera	Pinus halepensis
"Ametler" (CS104M2)	Sequera	Pinus halepensis
"Ametler" (CS104M1)	Sequera	Pinus halepensis
"Ametler" (CS104M4)	Sequera	Pinus halepensis
"Ametler" (CS104M3)	Sequera	Pinus halepensis
"Ribamar" (CS5140M1)	Sequera	Pinus halepensis
"Castillo de Pulpis" (CS084M1)	Sequera	Pinus halepensis

Taula 5: Cites per al grup de diagnòstic *Malalties i fisiopaties* realitzades dins de l'àrea afectada P.N. de Serra d'Irta durant la Campanya de Prospecció 2019

Treballs realitzats al Parc Natural de Serra d'Irta

Durant 2019, es van fer els següents treballs de control de plagues forestals dins de l'àmbit d'aplicació del Parc Natural de Serra d'Irta.

En relació a la problemàtica de perforadors **de pi** dins del Parc Natural de Serra d'Irta, es van executar els treballs d'eliminació de peus, comptabilitzant un total de 439 peus, reflectits en la següent taula.

MASSA	ACABE MUNICIPAL	PEUS	PN
"Ametler" (CS104M1)	Alcalà de Xivert	65	X
"Ametler" (CS104M2)	Alcalà de Xivert	101	X
"Ametler" (CS104M3)	Alcalà de Xivert	56	X
"Ametler" (CS104M4)	Alcalà de Xivert	8	X
"Castillo de Chivert" (CS085M1)	Alcalà de Xivert	209	X

Taula 6: Peus gestionats dins de la àrea afectada del P.N. de Serra d'Irta durant la Campanya 2019.

Un altre dels treballs realitzats a l'entorn del P.N. Serra d'Irta ha sigut el tractament amb motxilla polvoritzadora i canó nebulitzador per a la **procesionaria del pi**. Aquest mètode de control prioritza zones que siguen accessibles i que constituïsquen un potencial de risc per a la salut pública.

MASSA	ACABE MUNICIPAL	TIPUS DE TRACTAMENT	OBSERVACIONS
"Castillo de Chivert" (CS3034M1)	Alcalà de Xivert	Motxilla / Canó	Sendes i zones d'ús públic
"Ametler" (CS104M1)	Alcalà de Xivert	Canó	Pistes principals
"Ametler" (CS104M2)	Alcalà de Xivert	Canó	Pistes principals
"Ametler" (CS104M3)	Alcalà de Xivert	Canó	Pistes principals
"Ametler" (CS104M4)	Alcalà de Xivert	Canó	Pistes principals
"Castillo de Pulpis" (CS084M1)	Santa Magdalena de Pulpis	Motxilla	Sendes i zones d'ús públic

Taula 7: Masses tractades amb canó motxilla polvoritzadora per al control de les poblacions de procesionaria de pi dins del P.N. de Serra d'Irta durant la Campanya 2019.

També s'han col·locat paranys per a la procesionaria del pi. Aquest mètode consisteix en la captura de papallones mascle en paranys carregats amb la feromona sexual sintètica de la femella (Pityolure). Es persegueix reduir el nombre de còpules en una població.

MASSA	Unitats col·locades	Data col·locació	Data retirada
"Ametler" (CS104M1)	17	16/07/2019	03/10/2019
"Ametler" (CS104M2)	39	18/07/2019	03/10/2019
"Ametler" (CS104M3)	24	16/07/2019	03/10/2019
"Ametler" (CS104M4)	13	16/07/2019	03/10/2019
"Ribamar" (CS5140M1)	54	18/07/2019	15/10/2019
"Castillo de Chivert" (CS085M1)	17	16/07/2019	03/10/2019
"Castillo de Pulpis" (CS084M1)	21	10/07/2019	29/10/2019
TOTAL	185		

Taula 8: Parany col·locats per al control de les poblacions de procesionaria de pi dins de l'àrea afectada pel P.N de Serra d'Irta durant la Campanya 2019.

Conclusions

Els resultats de la Campanya de Prospecció 2019 mostren que la situació fitosanitària de l'àmbit d'aplicació del Parc Natural de Serra d'Irta continua en condicions més o menys similars respecte a la campanya anterior en relació a la categoria de diagnòstic **Procesionaria del pi**. Respecte a la campanya anterior hi ha hagut un augment de 856,74 ha a grau 2.

Després del fort episodi de sequera que ha suportat la zona durant els últims anys, encara que la situació ha millorat lleugerament amb els últims episodis de precipitacions, cal esmentar i és d'especial interès el seguiment dels focus de perforadors localitzats a Serra d'Irta, concretament en totes les masses de la muntanya "de Ametler" (CS104), "Castillo de Chivert" (CS085M1) i en "Castillo de Pulpis" (CS084M1). Gran percentatge dels peus gestionats durant l'actual campanya durant el primer semestre de l'any i la resta a finals de l'any. Una vegada avaluats i revisats els principals focus, i malgrat les pluges registrades durant els últims quatre mesos de l'any (220 l.) podem concloure que la situació és favorable però continua crítica i en permanent revisió. És per això que continuaran donats d'alta com a focus actius d'escoltats i seran objecte de seguiment i revisions programades durant els pròxims mesos.

Relacionat amb el punt anterior, per a la categoria de "**Malalties i fisiopaties**" el diagnòstic que més s'ha citat és la "Sequera" sobre diverses espècies, principalment *Juniperus oxycedrus* i *Pinus halepensis*.

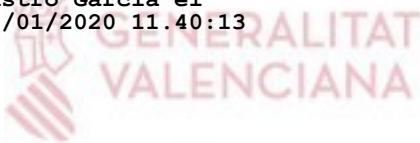
Per a la categoria de "**Altres insectes**" no hi ha res ressenyable que destacar durant la prospecció. No obstant això sí que es tindrà especial atenció davant l'avís rebut durant la campanya anterior sobre la cita de *Cydalima perspectalis* al Parc Natural.

En la presa de decisions per a l'assignació de recursos en matèria de sanitat forestal ha participat el personal tècnic dels Serveis Territorials de Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural a Castelló. Per a això, ha comptat amb la informació recopilada per els Mediambientals durant la campanya de Prospecció Fitosanitària que es realitza a la primavera i amb el suport de l'Assistència Tècnica de Sanitat Forestal de VAERSA.

(*) Font: <https://www.avamet.org/>

La tècnic de plagues

*Firmat *per Sandra
Castro Garcia el
22/01/2020 11.40:13

El tècnic de l'assistència.

*Jacobo Peñalver Herrero

10.3.-Memòria de les intervencions dels Agents mediambientals.

**PARC NATURAL DE LA
SERRA D'IRTA / PENÍSCOLA**

**INTERVENCIÓ DELS
AGENTS MEDIAMBIENTALS**

MEMÒRIA ESTADÍSTICA 2019

AGENTS MEDIAMBIENTALS DE LA GENERALITAT.

CONSELLERIA D'AGRICULTURA, DESENVOLUPAMENT
RURAL, EMERGÈNCIA CLIMÀTICA I TRANSICIÓ ECOLÒGICA

MEMÒRIA INTERVENCIÓNS AGENTS MEDIAMBIENTALS P.N. IRTA / 2019

2/19

**CONTROLS DELS AGENTS MEDIAMBIENTALS
AL PARC NATURAL D'IRTA (PENÍCOLA) / 2019**

• **EXPOSICIÓ COMPARATIVA (pàg 3)**

COMPARATIVA DE CONTROLS, PER ACTIVITAT
COMPARATIVA DE DENÚNCIES, PER ACTIVITAT

• **ACAMPADES / PERNOCTACIONS (pàg 5)**

CONTROLS TOTALS REGISTRATS..... 108 controls
Requeriments perquè no es pernocte¹ .....87 requeriments
Denúncies..... 20 denúncies

• **PESCA (pàg. 12)**

CONTROLS TOTALS REGISTRATS: 12 controls
Requeriments perquè no es pesque²..... 1 requeriment
Denúncies.....11 denúncies

• **ÚS DEL FOC (pàg. 15)**

CONTROLS TOTALS REGISTRATS: 5 controls
Denúncies.....5 denúncies

ANNEX: COL-LOCACIÓ DE CARTELLS PUBLICITARIS (19)

Denúncies.....1 denúncia

¹ Els requeriments es fan perquè no es pernocte, quan es veu intencionalitat però encara no s'està en horari nocturn.

² El pescador no havia muntat encara les canyes i abandona el lloc a requeriment de l'agent mediambiental.

AGENTS MEDIAMBIENTALS DE LA GENERALITAT.

CONSELLERIA D'AGRICULTURA, DESENVOLUPAMENT
RURAL, EMERGÈNCIA CLIMÀTICA I TRANSICIÓ ECOLÒGICA

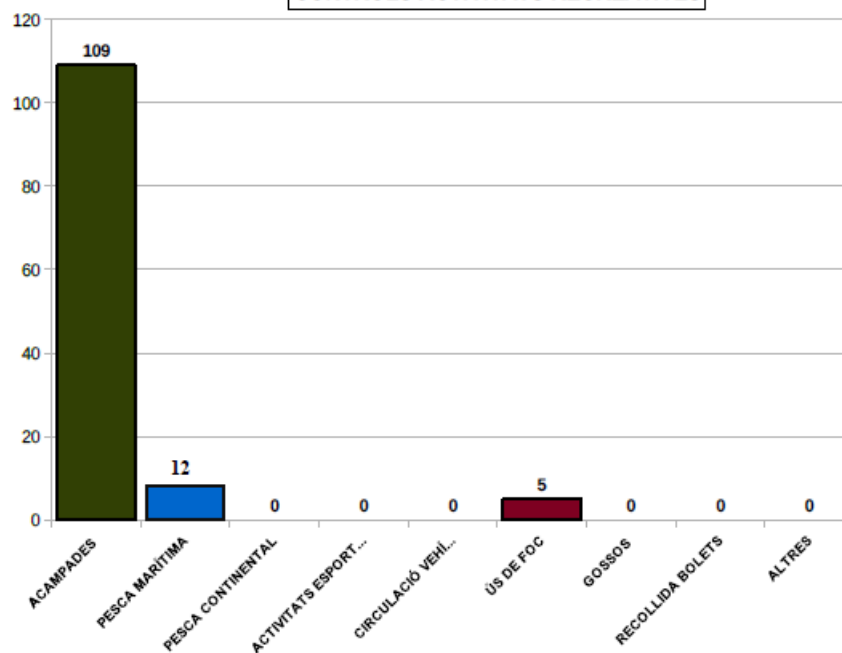
MEMÒRIA INTERVENCIÓNS AGENTS MEDIAMBIENTALS P.N. IRITA / 2019

3/19

EXPOSICIÓ COMPARATIVA DELS CONTROLS DE DIFERENTS ACTIVITATS RECREATIVES

TOTAL CONTROLS	
ACAMPADES	109
PESCA MARÍTIMA	12
PESCA CONTINENTAL	0
ACTIVITATS ESPORTIVES	0
CIRCULACIÓ VEHICLES	0
ÚS DE FOC	5
GOSSOS	0
RECOLLIDA BOLETS	0
ALTRES	0
TOTAL	126

CONTROLS ACTIVITATS RECREATIVES

AGENTS MEDIAMBIENTALS DE LA GENERALITAT.

CONSELLERIA D'AGRICULTURA, DESENVOLUPAMENT
RURAL, EMERGÈNCIA CLIMÀTICA I TRANSICIÓ ECOLÒGICA

MEMÒRIA INTERVENCIÓ AGENTS MEDIAMBIENTALS P.N. IRITA / 2019

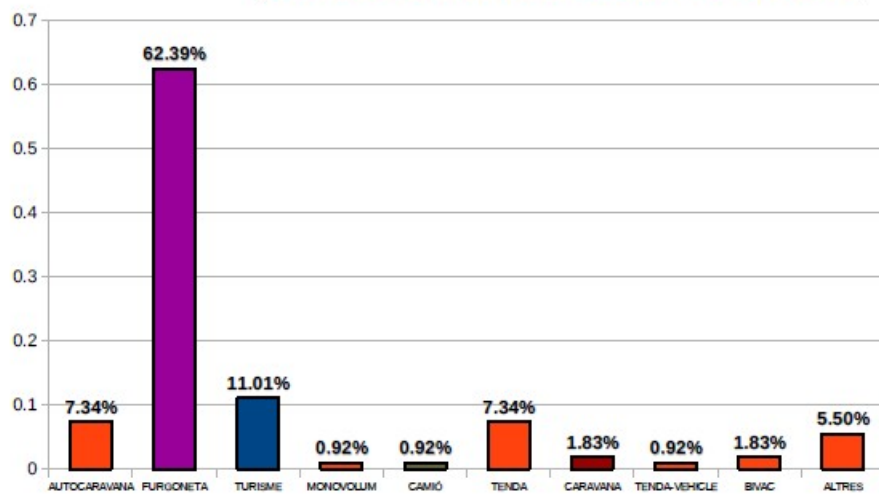
6/19

ACAMPADES / PERNOCTACIONS
CONTROLS PER MODALITAT

MODALITAT	TOTAL	%
AUTOCARAVANA	08	7,34%
FURGONETA	68	62,39%
TURISME	12	11,01%
MONOVOLUM	01	0,92%
CAMIÓ	01	0,92%
TENDA	08	7,34%
CARAVANA	02	1,83%
TENDA-VEHICLE	01	0,92%
BIVAC	02	1,83%
ALTRES	06	5,50%
TOTALES	109	

CONTROLS PER MODALITATS I VEHICLES UTILITZATS

AGENTS MEDIAMBIENTALS DE LA GENERALITAT.

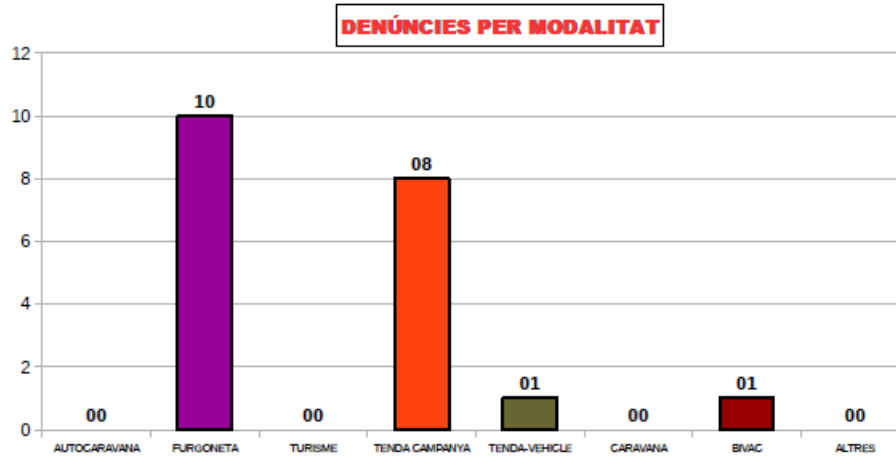
CONSELLERIA D'AGRICULTURA, DESENVOLUPAMENT
RURAL, EMERGÈNCIA CLIMÀTICA I TRANSICIÓ ECOLÒGICA

MEMÒRIA INTERVENCIÓ AGENTS MEDIAMBIENTALS P.N. IRTA / 2019 7/19

ACAMPADES / PERNOCTACIONS
DENÚNCIES PER MODALITAT

MODALITAT	TOTAL	%
AUTOCARAVANA	00	0,00%
FURGONETA	10	50,00%
TURISME	00	0,00%
TENDA CAMPANYA	08	40,00%
TENDA-VEHICLE	01	5,00%
CARAVANA	00	0,00%
BIVAC	01	5,00%
ALTRES	00	0,00%
TOTALES	020	

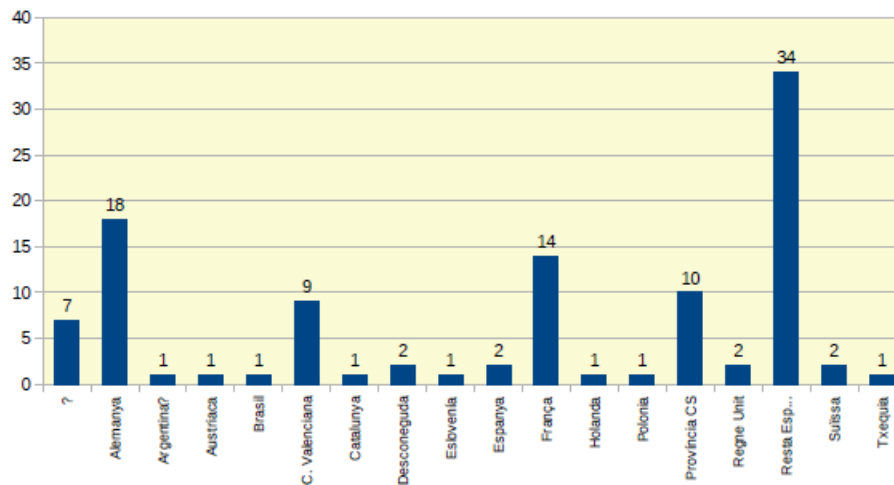
ACAMPADES / PERNOCTACIONS
CONTROLS PER PROCEDÈNCIA

PROCEDÈNCIA	VEHICLES	%
?	7	6.42%
Alemanya	18	16.51%
Argentina	1	0.92%
Austríaca	1	0.92%
Brasil	1	0.92%
C. Valenciana	9	8.26%
Catalunya	1	0.92%
Desconeguda	2	1.83%
Eslovènia	1	0.92%
Espanya	2	1.83%
França	14	12.84%
Holanda	1	0.92%
Polònia	1	0.92%
Província CS	10	9.17%
Regne Unit	2	1.83%
Resta Espanya	34	31.19%
Suïssa	2	1.83%
Txèquia	1	0.92%
Ucraïna	1	0.92%

Dades orientatives en base a matrícules i documents identificatius de persones

Quantitat de vehicles segons procedència. En el cas dels vehicles espanyols s'agrupa la procedència, si es coneix, per: província de Castelló, Comunitat Valenciana, Resta Espanya.

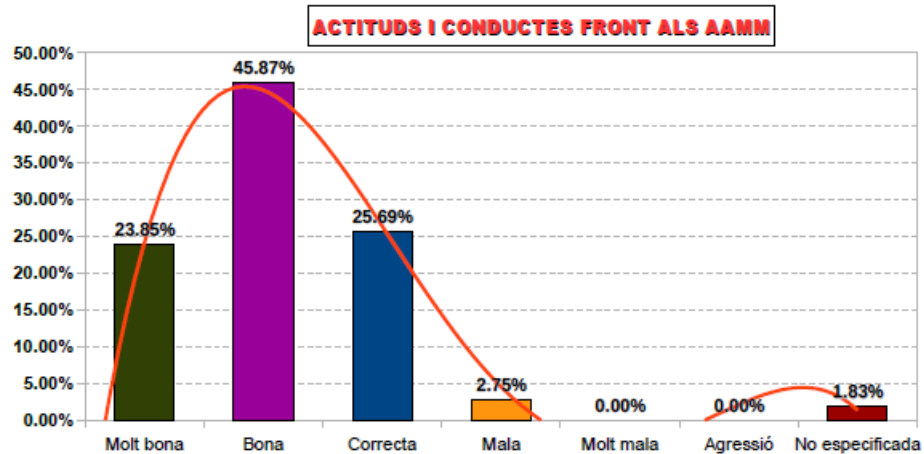
PROCEDÈNCIES

ACAMPADES / PERNOCTACIONS
ACTITUDS I CONDUCTES FRONT ALS AAMM

ACTITUD	TOTAL	%
Molt bona	26	23.85%
Bona	50	45.87%
Correcta	28	25.69%
Mala	03	2.75%
Molt mala	00	0.00%
Agressió	00	0.00%
No especificada	02	1.83%
TOTALES	109	

AGENTS MEDIAMBIENTALS DE LA GENERALITAT.

CONSELLERIA D'AGRICULTURA, DESENVOLUPAMENT
RURAL, EMERGÈNCIA CLIMÀTICA I TRANSICIÓ ECOLÒGICA

MEMÒRIA INTERVENCIÓ AGENTS MEDIAMBIENTALS P.N. IRTA / 2019

10/19

ACAMPADES / PERNOCTACIONS
DESCRIPCIONS DELS FETS CONTROLATS

DATA	HORA	DESCRIPCIÓ DELS FETS
Sun 02/Jun 19	02:26	Furgona amb gent dormint en el vehicle. El denunciat diu conèixer la prohibició de pernoctar (senyal). Abandonen el parc immediatament.
Sat 08/Jun 19	09:50	Parella brasilera. Diuen estar fent la volta al món i haver passat la nit al parc, perquè el lloc apareixia a una xarxa. Tenda unida al vehicle.
Thu 13/Jun 19	02:56	1 home en terra amb sac de dormir i mobília. Diu que va a peu i es nega a abandonar el parc immediatament.
Sat 20/Jul 19	22:00	Instal·lació de quatre tendes tipus «iglú». Desmunten després de prendre l'licència de la persona que es responsabilitza.
Fri 26/Jul 19	22:40	Instal·lació d'una tenda tipus «iglú». Una parella amb 1 gos. Altres articles de platja al voltant de la tenda (para-sol, bassa unible, ...).
Thu 15/Aug 19	21:25	6 persones amb gossos (podrien no anar totes juntes). Saben que no es pot acampar. Persones (no denunciades) diuen als agents «ascístas».
Thu 29/Aug 19	09:30	2 persones amb furgoneta; a l'interior matalàs i roba; al sostre serena; a l'exterior nevera portàtil. No admeten ni desmenteixen pernoctació.
Sat 21/Sep 19	09:45	Tenda amb 2 còques a l'interior. Primerament diuen no haver vist senyals de prohibit acampar; després admeten conèixer la prohibició
Sun 03/Nov 19	00:50	2 persones a l'interior del vehicle
	01:40	Amb altra furgoneta i un vehicle han fet una recinte en forma d'«U»; la segona vegada que es passa (3:45) demanen pinces per a arrancar vehicle
		Amb altra furgoneta i un vehicle han fet una recinte en forma d'«U»; la segona vegada que es passa demanen pinces per a arrancar vehicle
	02:35	Dos furgonetes al mateix punt. Finestres tapades. Dos persones a l'interior.
		Dos furgonetes al mateix punt. Finestres tapades. Dos persones a l'interior.
	03:55	Furgoneta amb dos persones a l'interior. Diu que creia que les senyals de prohibició de pernoctar eren sols per al lloc on les ha vist.
	04:15	Dos persones. Una cadira i menjadors per gossos fora. Diu estar de pas «camí a casa». Nacionalitat Eslovena
Thu 31/Dec 20	09:15	4 persones, 2 tendes de campanya. Restes de foguera apagada i fomet. Diuen haver passat la nit
		5 persones, 2 tendes de campanya. Restes de foguera apagada i fomet. Diuen haver passat la nit
di. 22/Ag. 19	08:00	Parella amb un xiquet amb tenda de campanya.
	09:00	3 persones acampades amb tenda de campanya.
	09:30	Dues persones desbejunant, camping gas a la taula encès. Tenda de campanya al sostre de la furgoneta.

AGENTS MEDIAMBIENTALS DE LA GENERALITAT.

CONSELLERIA D'AGRICULTURA, DESENVOLUPAMENT
RURAL, EMERGÈNCIA CLIMÀTICA I TRANSICIÓ ECOLÒGICA

MEMÒRIA INTERVENCIÓ AGENTS MEDIAMBIENTALS P.N. IRTA / 2019

11/19

ACAMPADES / PERNOCTACIONS
FOTOGRAFIES D'ALGUNES ACAMPADES / 2019

CALA ARGILAGA 20/7/2019 22:00 h

TORRE NOVA 8/06/2019 08:51 h

PLATJA RUS 26/07/2019 21:39 h

TORRE NOVA 15/08/2019 21:18 h

PLATJA IRTA 21/09/2019 21:43 h

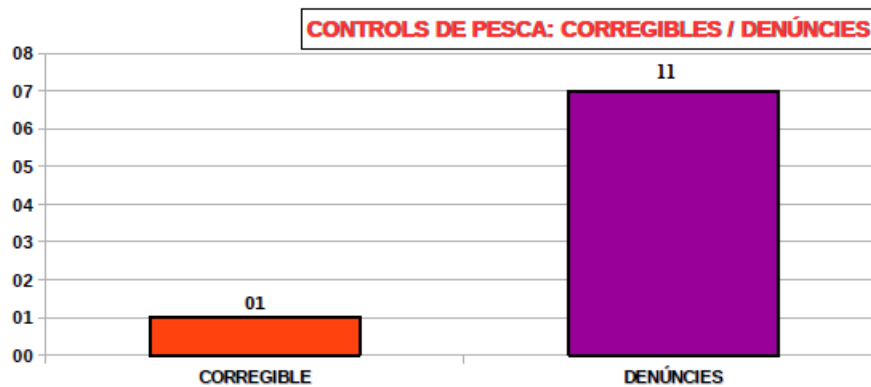
PESCA MARÍTIMA

RESULTAT CONTROL	TOTAL	%
CORREGIBLE*	01	8,33%
DENÚNCIES	11	91,67%
ALTRES	00	00,00%
TOTAL CONTROLS	012	

Tots es controls de l'any 2019 s'han fet sobre pesca amb canya des del litoral.

* La situació de «corregible» fa referència a una situació en la qual el pescador encara no havia armat les canyes, i davant l'advertència de l'agent mediambiental de la prohibició de pescar, el pescador va desistir.

OBSERVACIÓ: Disminució significativa del nombre de pescadors al parc en comparació a l'any 2016, quan es van fer 61 controls i 31 denúncies

AGENTS MEDIAMBIENTALS DE LA GENERALITAT.

CONSELLERIA D'AGRICULTURA, DESENVOLUPAMENT
RURAL, EMERGÈNCIA CLIMÀTICA I TRANSICIÓ ECOLÒGICA

MEMÒRIA INTERVENCIÓ AGENTS MEDIAMBIENTALS P.N. IRITA / 2019

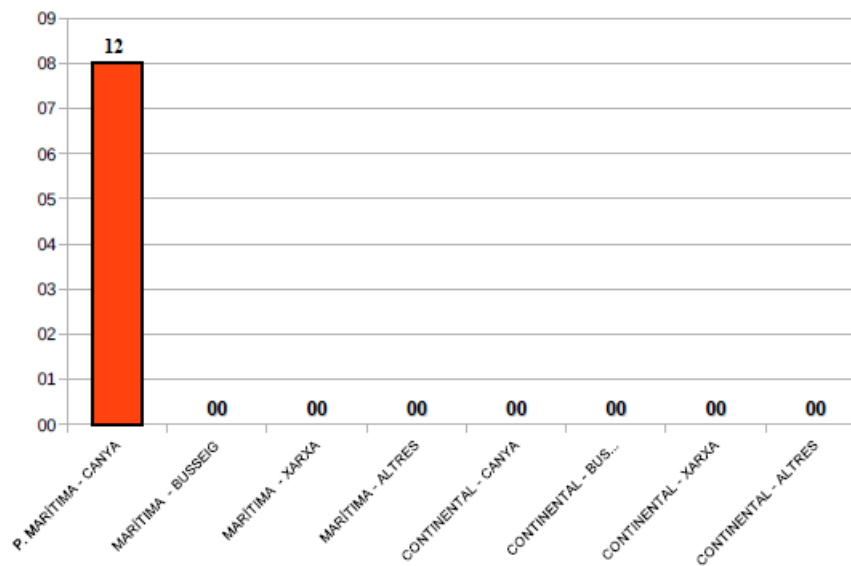
13/19

CONTROLS PESCA
CONTROLS PER MODALITAT

MODALITAT	TOTAL	%
P. MARÍTIMA - CANYA	12	100.00%
MARÍTIMA - BUSSEIG	00	0.00%
MARÍTIMA - XARXA	00	0.00%
MARÍTIMA - ALTRES	00	0.00%
CONTINENTAL - CANYA	00	0.00%
CONTINENTAL - BUSSEIG	00	0.00%
CONTINENTAL - XARXA	00	0.00%
CONTINENTAL - ALTRES	00	0.00%
TOTALES	012	

NUM. CONTROLS PER MODALITATS

AGENTS MEDIAMBIENTALS DE LA GENERALITAT.

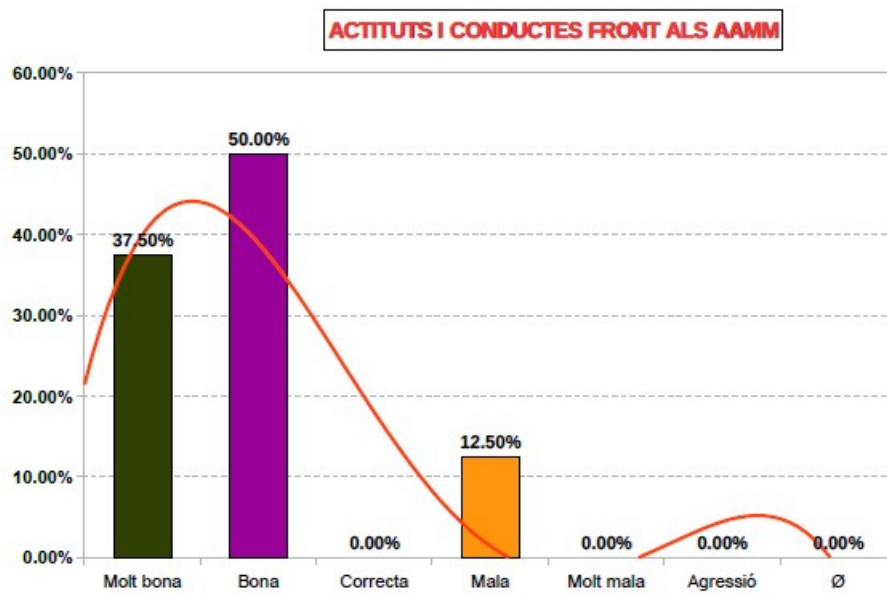
CONSELLERIA D'AGRICULTURA, DESENVOLUPAMENT
RURAL, EMERGÈNCIA CLIMÀTICA I TRANSICIÓ ECOLÒGICA

MEMÒRIA INTERVENCIÓ AGENTS MEDIAMBIENTALS P.N. IRITA / 2019

14/19

CONTROLS PESCA
ACTITUDS FRONT ALS AAMM

AGENTS MEDIAMBIENTALS DE LA GENERALITAT.

CONSELLERIA D'AGRICULTURA, DESENVOLUPAMENT RURAL, EMERGÈNCIA CLIMÀTICA I TRANSICIÓ ECOLÒGICA

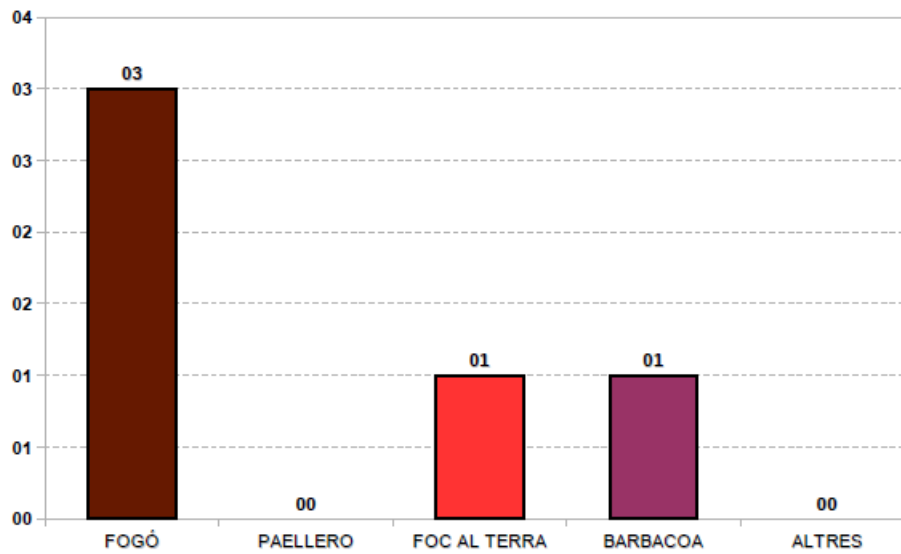
MEMÒRIA INTERVENCIÓNS AGENTS MEDIAMBIENTALS P.N. IRTA / 2019 15/19

ÚS DEL FOC
DENÚNCIES

FOC-DENÚNCIES	TOTAL	%
FOGÓ	03	60.00%
PAELLERO	00	0.00%
FOC AL TERRA	01	20.00%
BARBACOA	01	20.00%
ALTRES	00	0.00%
TOTALS	005	

DENÚNCIES PER ÚS RECREATIU DEL FOC

AGENTS MEDIAMBIENTALS DE LA GENERALITAT.

CONSELLERIA D'AGRICULTURA, DESENVOLUPAMENT
RURAL, EMERGÈNCIA CLIMÀTICA I TRANSICIÓ ECOLÒGICA

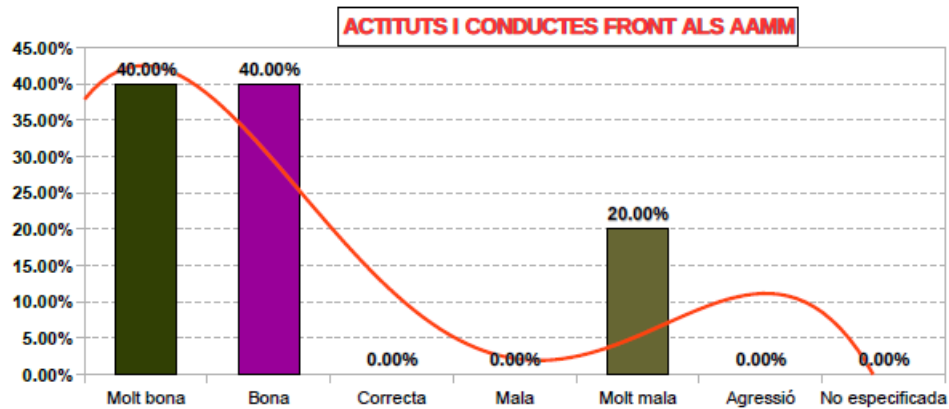
MEMÒRIA INTERVENCIÓ AGENTS MEDIAMBIENTALS P.N. IRTA / 2019

16/19

CRONTROLS DE L' ÚS DEL FOC
**ACTITUDS/CONDUCTES FRONT
ALS AGENTS MEDIAMBIENTALS**

ACTITUD	TOTAL	%
Molt bona	02	40,00%
Bona	02	40,00%
Correcta	00	0,00%
Mala	00	0,00%
Molt mala	01	20,00%
Agressió	00	0,00%
No especificada	00	0,00%
TOTALS	005	

AGENTS MEDIAMBIENTALS DE LA GENERALITAT.

CONSELLERIA D'AGRICULTURA, DESENVOLUPAMENT
RURAL, EMERGÈNCIA CLIMÀTICA I TRANSICIÓ ECOLÒGICA

MEMÒRIA INTERVENCIIONS AGENTS MEDIAMBIENTALS P.N. IRTA / 2019

17/19

ÚS DEL FOC

SITUACIONS DENUNCIADES

DATA	HORA	DENUNCIES ÚS DEL FOC FETS/SITUACIÓ
16/04/19	23:15	2 persones franceses (mare i filla), sopant, diuen haver fet foc al terra perquè feia fred.
18/05/19	18:24	3 persones, cuinant amb cuina de gas al costat de l'autocaravana.
07/07/19	00:50	6 persones, fogó de gas amb paella al damunt amb restes de menjar. Nivell 3 de preemerg.
13/07/19	22:37	4 persones cuinant amb fogó de gas.
13/07/19	23:06	2 persones cuinant amb barbacoa d'un sol ús d'alumini a la platja.

FOTOGRAFIES D'ALGUNS CASOS
D'ÚS DEL FOC A IRTA 2019

**ANNEX:
DENÚNCIA PER COL-LOCACIÓ
DE CARTELLS PUBLICITARIS**

Una denúncia per la col·locació de varis cartells publicitant la venda d'oli, la qual cosa haguera pogut contravenir [art. 62.3 del *Pla d'Ús i Gestió del Parc Natural de la Serra d'Irta (DECRET 4/2007 del Consell)*]; i constituir infracció administrativa segons l' art. 52.13 de la *LLEI 11/1994 de la Generalitat Valenciana d'Espais Protegits*.

A la persona responsable, prèviament a la tramitació de la denúncia se li va advertir de la prohibició per part d'agent mediambientals, i va optar per no retirar-los.

